

KWARTALNIK

GAZETA GMINY BUKOWSKO

Nr 3(83) 2025

ISSN 3071-7639

Dożynki Gminne – wspólne świętowanie i kultywowanie lokalnej tożsamości

Wizyta delegacji z partnerskiej gminy Maizières-lès-Metz z Francji

Nowa szkoła, przedszkole i żłobek w gminie Bukowsko

KWARTALNIK

GAZETA GMINY BUKOWSKO

Wydawca:

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Bukowskiej
w Bukowsku

Adres redakcji:

ul. Bieszczadzka 6, 38-505 Bukowsko
tel. 13 4674015 w.37
mail: kwartalnik@bukowsko.pl
www.tpzb.bukowsko.pl

Zespół redakcyjny

kwartalnika:

Joanna Olchawa
Renata Preisner-Rakoczy
Katarzyna Wojtuszevska-Cap
Halina Martowicz
Maria Ambicka
Beata Woroniec
Zdzisław Bednarczyk
Henryk Pałuk
Marta Terrier
Diana Błażejowska
Nina Dąbrowka
Joanna Niemiec-Hnat
Katarzyna Milasz
Sebastian Błażejowski

Druk i skład:

Drukarnia Tercet,
26-085 Miedziana Góra
Ćmiński, ul. Wyrowce 116

BAZA DLA NGO

SKORZYSTAJ Z PROFESJONALNEGO WSPARCIA I ROZWIŃ SWOJĄ ORGANIZACJĘ!

- Doradztwo prawne
- Doradztwo graficzne
- Doradztwo gospodarcze
- Doradztwo projektowe

Zapraszamy do korzystania ze
specjalistycznego wsparcia dla **KGW**,
OSP, **UKS**, **stowarzyszeń**, **fundacji** oraz
grup nieformalnych
z terenu gminy Bukowsko

☎ 13 46 74 015 wew. 37

🌐 www.tpzb.bukowsko.pl

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich
na lata 2018–2030 PROO

W NUMERZE:

► O NAS 3-13

Dożynki Gminne w Bukowsku – święto plonów i wspólnoty | Wizyta delegacji z partnerskiej gminy Maizières-lès-Metz z Francji | Bitwa Regionów na Stadionie Narodowym – nasze Koło reprezentowało Podkarpacie! | Obchody 95-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Zboiskach | „Kto ratuje jedno życie – ratuje cały świat” | 1 września 2025 r. nastąpiło otwarcie nowego budynku wielofunkcyjnego ZS w Bukowsku | Odnawialne źródła energii przy jednostkach OSP | Zdolni uczniowie i utalentowani sportowcy ponownie nagrodzeni przez Wójta Gminy Bukowsko | III Zlot Pojazdów Zabytkowych w Woli Sękowej przyciągnął tłumy miłośników motoryzacji | Altana na stadionie w Nowotańcu już gotowa! | Orlik w Bukowsku jak nowy! | Zmiany w gminnym punkcie Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Bukowsku | Nowe inwestycje w infrastrukturę kanalizacyjną w gminie Bukowsko | Zapraszamy do Chatki Włóczykija w Woli Sękowej oraz wyprawę tropem Karpackiego Włóczykija | Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Bukowsku świętowała 50-lecie | Zmiany w parafiach gminy Bukowsko | Mieszkaniec naszej gminy w Młodzieżowym Sejmiku Województwa Podkarpackiego | Aktywne lato uczestników Klubu Senior+ z gminy Bukowsko | Usługi sąsiedzkie i asystencje realizowane przez Centrum Usług Społecznych w Bukowsku | Przebudowa, remont dróg i kolejne chodniki w naszej gminie

► OŚWIATA..... 13-19

Narodowe Czytanie utworów Jana Kochanowskiego w szkołach gminy Bukowsko | Akcje czytelnicze i edukacyjne w szkole w Bukowsku | Czerwcowe wyjazdy edukacyjne i integracyjne w ZS w Bukowsku | Projekty lubiane i realizowane | Zakończenie roku szkolnego i pożegnania | Powitanie Lata w Nowotańcu, dzień pełen radości i wspólnoty | Nowotaniec programuje! – uczniowie Zespołu Szkół odkrywają świat kodowania | Szkoła jutra już dziś – rok doświadczeń z e-podręcznikami | Podsumowanie projektu „Wakacje na ludowo w Zespole Szkół w Pobiednie” | Zakup sprzętu do szkolnej pracowni fizycznej w ZS w Pobiednie w ramach otrzymanej darowizny

► KULTURA I TRADYCJA 19-24

Edukacyjne wakacyjne warsztaty teatralno-muzyczne z kulturą ludową w tle | Sobótka Bukowska i EtnoChill z Euroregionem Karpackim w Nagórzanach | Relacja z 4. Ogólnopolskiego Festiwalu Uniwersytetów Ludowych | Uniwersytet Ludowy Rzemiosła Artystycznego w Woli Sękowej dla zachowania niematerialnego dziedzictwa regionu | Spotkania z dawną kulturą miast Nowotaniec i Bukowsko | Detektywistyczne i balonowe przygody w naszych bibliotekach! | Wizyta studyjna twórców ludowych gminy Bukowsko na Słowacji | Akcja Artystyczna Wola Sękowa 2025 | W 8 tygodni dookoła świata | Chleb w polskiej tradycji | Zakończył się cykl warsztatów rękodzielniczych na Uniwersytecie Samorządności | Letnie pikniki pełne słońca i dobrej zabawy | Nowa płyta Kapeli Ludowej Bukowianie

► SPORT I ZDROWIE 25-27

Aktywne wakacje w Cosmosiku | Pasja, przygoda i pomoc – nasi mieszkańcy wzięli udział w Rajdzie Koguta i Złomolu | Zawody rowerowe dla dzieci KIDS RACE w Bukowsku | Sportowy piknik rodzinny w Zboiskach | „Strażak na szlaku” ponownie z udziałem druhów gminy Bukowsko

► HISTORIA 28-30

Kapliczka dziękczynna na Koźmówce w Nowotańcu | Słownik bukowski wg. Tadeusza Żytki | Wspomnienia Bronisławy Nycz z domu Bednarz, ur. 1.09.1925 r. w Bukowsku | Śladami wielkiej wojny na terenie gminy Bukowsko i sąsiadujących miejscowości | W dzień świętej Tekli, będziemy ziemniaki piekli

► Wieści z regionu – wrzesień 2025 30

► ROZRYWKA 31

Krzyżówka nr 83 | Kącik czytelnika

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich
na lata 2018–2030 PROO

Rządowy Program
Rozwoju Organizacji
Obywatelskich
na lata 2018–2030
PROO

Dożynki Gminne w Bukowsku

– święto plonów i wspólnoty

W niedzielę 17 sierpnia 2025 r. mieszkańcy gminy Bukowsko oraz licznie przybyli goście świętowali Dożynki Gminne – tradycyjne podziękowanie rolnikom za całoroczny trud i tegoroczne plony. Uroczystość rozpoczęła się od mszy św. w kościele parafialnym pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Bukowsku, skąd barwny korowód z wieńcami dożynkowymi, przygotowanymi z wielką starannością przez sołectwa, Koła Gospodyń Wiejskich i lokalne stowarzyszenia, wyruszył na stadion sportowy w Bukowsku.

Starostowie dożynek przekazali bochen chleba gospodarzowi gminy, wójtowi Markowi Bańkowskiemu, który w swoim wystąpieniu podziękował rolnikom za codzienny ich trud, podkreślając znaczenie pracy na roli dla bezpieczeństwa żywnościowego i zachowania tradycji. Następnie tradycyjnie podzielono się chlebem – symbolem urodzaju i wspólnoty.

Nie zabrakło także części artystycznej – na scenie zaprezentowały się sołectwa, dzieci z **Zespołu Szkół w Bukowsku**, **Zespół Taneczny „Kłokoczka” z Pobiedna**, **Zespół Śpiewaczy**

NaTak, **Chór Męski z Bukowska** oraz **Kapela Ludowa Bukowianie**.

Wieczorem na scenie pojawili się zaproszeni artyści, którzy zadbali o dobrą zabawę uczestników. Wydarzenie uświetnił słowacki Zespół **FLEROF**, zespół **ROMPEY** oraz gwiazda wieczoru **SARSA**. Zespół z Jasła ożywił zgromadzoną publiczność, natomiast **SARSA** skradła serca wszystkim uczestnikom, prezentując utwory pełne emocji, energii i charakterystycznego brzmienia. Podczas koncertu nie zabrakło największych przebojów piosenkarki oraz nowych, zaskakują-

cych aranżacji. Całość zakończyła się zabawą taneczną pod gwiazdami z DJ Biłkiem-PARTY HARD, która trwała do późnych godzin nocnych.

Obecne były stoiska gminnych Kół Gospodyń Wiejskich oferujące tradycyjne potrawy regionalne, rękodziełników i producentów lokalnych. Również atrakcje przygotowane dla rodzin z dziećmi cieszyły się ogromnym powodzeniem: bezpłatne dmuchane zjeżdżalnie, symulator zderzeń i dachowania, pokazy pierwszej pomocy w namiocie **Bieszczadzkiego Pogotowia Ratunkowego**, strefa malucha oraz animacje dla dzieci z **Centrum Usług Społecznych i Uczelni Państwowej w Sanoku**. Nieślabnym zainteresowaniem cieszyły się przejażdżki na koniu Gorancie, prowadzone przez **Karolinę Łożańską** i **Emilkę** oraz zagroda ze zwierzętami przygotowana przez **Zagrodę Przyrodniczo-Edukacyjną w Bukowsku**. W obozowisku **Sanockich Łuczników** można

było nauczyć się strzelania z łuku, powalczyć na miecze, zapoznać się z uzbrojeniem rycerskim oraz posłuchać ciekawych historii. Charakter edukacyjny i informacyjny miały stoiska **Muzeum Militariów i Techniki w Woli Sękowej** wspierane przez **Stowarzyszenie Ocalić od Zapomnienia, Wojskowego Centrum Rekrutacji z Sanoka**, sanockich oddziałów **KRUS** i **ODR** oraz **Kra-**

kowskiego Banku Spółdzielczego – sponsora atrakcji w obozie łuczniczym.

Tegoroczne dożynki były nie tylko okazją do wspólnego świętowania, ale przede wszystkim wyrazem wdzięczności wobec rolników – tych, którzy od pokoleń troszczą się o ziemię i zapewniają chleb na naszych stołach.

opr. Joanna Olchawa

Wizyta delegacji z partnerskiej gminy Maizières-lès-Metz z Francji

W dniach 15-18 sierpnia 2025 r. gmina Bukowsko gościła delegację partnerskiej gminy Maizières-lès-Metz z Francji, na czele z burmistrzem Julien Freyburger. Wizyta odbyła się w wyjątkowym czasie – podczas obchodów jubileuszu 25-lecia współpracy pomiędzy gminami.

Goście przylecieli do Krakowa 15 sierpnia, gdzie mieli okazję zwiedzić najważniejsze zabytki królewskiego miasta. Następnie odwiedzili Kopalnię Soli w Wieliczce – jeden z najcenniejszych polskich pomników wpisanych na listę UNESCO. Dzień zakończyła uroczysta kolacja, podczas której delegacja francuska spotkała się z przedstawicielami władz gminy Bukowsko. Spotkanie przebiegało w serdecznej atmosferze i było okazją do wspólnego wspo-

minania dotychczasowych projektów oraz rozmów o przyszłej współpracy.

Kolejny dzień wizyty rozpoczął się od zwiedzania skansenu – Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku, a także sanockiego zamku. Goście podziwiali bogactwo regionalnej kultury oraz unikatową kolekcję ikon. Następnie francuska delegacja odwiedziła gminę Bukowsko. W programie znalazło się zwiedzanie lokalnych kościołów, cerkwi w Nagórzanach, a także spacer po miejscowościach, w których przystanki autobusowe zdobią malownicze murale. Goście zobaczyli również URLA i mogli podziwiać malownicze widoki z Żurawinki.

Niedziela, 17 sierpnia, miała szczególnie charakter. Delegacja z Maizières-lès-Metz

uczestniczyła w dożynkach gminnych, w trakcie których uroczystość uczczono 25-lecie partnerstwa gminy Bukowsko i Maizières-lès-Metz. Podczas uroczystości nie zabrakło podziękowań za wieloletnią przyjaźń, wspólne inicjatywy kulturalne i społeczne oraz wzajemne wsparcie. W poniedziałek, 18 sierpnia delegacja francuska odleciała z Krakowa, zabierając ze sobą niezapomniane wspomnienia z pobytu w Polsce.

Wizyta potwierdziła, że partnerstwo między Bukowskiem a Maizières-lès-Metz to nie tylko formalna współpraca, ale przede wszystkim żywa więź przyjaźni, oparta na wspólnych wartościach i wzajemnym szacunku

opr. Joanna Niemiec-Hnat

Bitwa Regionów na Stadionie Narodowym – nasze Koło reprezentowało Podkarpacie!

6 września 2025 r. na Stadionie Narodowym w Warszawie odbył się wielki finał Bitwy Regionów 2025 – ogólnopolskiego konkursu kulinarnego dla Kół Gospodyń Wiejskich, który był kulminacyjnym momentem pierwszego dnia Festiwalu Polskiej Żywności „Kupuj świadomie”.

Wśród najlepszych drużyn z całej Polski znalazło się także Koło Gospodyń Wiejskich „Nagórzanki” z Nagórzan, które miało zaszczyt reprezentować województwo podkarpackie.

To ogromne wyróżnienie i dowód na to, że nasza kuchnia regionalna, tradycje i umiejętności kulinarne są doceniane na najwyższym szczeblu. Panie z koła zaprezentowały danie oparte na lokalnych produktach, zachwycając jury smakiem i estetyką podania. Choć tym razem nie udało się naszemu kołu zdobyć nagrody, to już przywilej reprezentowania województwa podkarpackiego był ogromnym wyróżnieniem i wygraną.

Udział w Bitwie Regionów to nie tylko rywalizacja, ale także wspaniała okazja do promocji naszej gminy i Podkarpacia na arenie ogólnopolskiej.

Podczas wydarzenia Stadion Narodowy wypełnił się smakami, zapachami i kolorami polskiej wsi – była to prawdziwa uczta dla zmysłów.

W wydarzeniu uczestniczyli również Wójt Gminy Bukowsko Marek Bańkowski, zastępca wójta Diana Błżejowska oraz przyjaciele z Warszawy, którzy kibicowali naszym reprezentantom.

Serdecznie gratulujemy paniom z Nagórzan i dziękujemy za piękne reprezentowanie naszego regionu. Jesteśmy dumni, że tradycje kulinarne naszej gminy mogły zostać zaprezentowane w tak wyjątkowym miejscu!

opr. Joanna Olchawa

Obchody 95-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Zboiskach

19 lipca 2025 r. miały miejsce uroczyste obchody 95-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Zboiskach. To wyjątkowe wydarzenie zgromadziło druhów i druhny, mieszkańców Zboiska oraz zaproszonych gości, aby wspólnie uczcić blisko wiekową tradycję służby, poświęcenia i troski o bezpieczeństwo lokalnej społeczności.

Obchody rozpoczęły się od uroczystej Mszy Świętej w intencji strażaków – zarówno tych, którzy przez dekady budowali historię OSP

Zboiska, jak i tych, którzy obecnie stoją na straży bezpieczeństwa. Następnie uczestnicy przemarszerowali przy akompaniamencie Orkiestry Dętej OSP z Zarszyna i mażorettek na plac przy Domu Strażaka.

Podczas oficjalnej części uroczystości odbyło się prezentacja historii jednostki przez prezesa Huberta Macyka, wręczenie odznaczeń dla zasłużonych druhów oraz przemówienia o okolicznościowe.

Dziś OSP Zboiska to nowoczesna jednostka, dysponująca wozem bojowym, przeszkoloną kadrą druhów i druhen, aktywnie uczestnicząca w akcjach ratowniczych, zawodach strażackich oraz lokalnych uroczystościach. Prężnie i z sukcesami działa tu również Młodzieżowa Drużyna Strażacka – kuźnia młodych strażaków i nadzie-

ja na działalność Ochotniczej Straży Pożarnej w Zboiskach w przyszłości.

Wśród gości znaleźli się przedstawiciele władz samorządowych, komendy PSP, zaprzyjaźnionych jednostek OSP oraz lokalnych organizacji społecznych. Po części oficjalnej na uczestników czekała strażacka biesiada przygotowana przez KGW w Zboiskach, atrakcje dla dzieci oraz wspólne świętowanie przy muzyce i poczęstunku.

Minione 95 lat to historia poświęcenia, wzajemnej pomocy i nieprzerwanej służby na rzecz lokalnej społeczności. Dzisiejsi strażacy kontynuują dzieło swoich poprzedników z dumą i zaangażowaniem.

Życzymy OPS w Zboiskach kolejnych tak wspaniałych rocznic.

opr. Joanna Olchawa

„Kto ratuje jedno życie – ratuje cały świat”

25 czerwca br. w Zespół Szkół w Nowotańcu odbyło się wyjątkowe wydarzenie poświęcone pamięci Rodziny Ulmów – bohaterów, którzy z narażeniem własnego życia ratowali Żydów podczas II wojny światowej. Szczególnym momentem spotkania „Opowiem Ci o Sprawiedliwych” było wręczenie przez Bogdana Romaniuka, dyrektora Fundacji im. Rodziny Ulmów, medalu „Ratującym Życie” Mateuszowi Silarskiemu.

Mateusz Silarski, funkcjonariusz PSP w Brzozowie i mieszkaniec naszej gminy, 18 stycznia 2025 roku, uratował życie mężczyźnie uwięzionemu w 6-metrowym wykopie. Po ponad sześciu godzinach dramatycznej akcji ratunkowej, narażając własne życie, wraz z kolegą wydobyli mężczyznę spod ziemi. Medal przyznany przez Fundację p. Mateuszowi Silarskiemu stanowi wyraz uznania za jego odwagę, poświęcenie i bezinteresowną pomoc drugiemu człowiekowi.

Uczniowie szkoły oraz zaproszeni goście mieli okazję obejrzyć także wystawę „Rodzina Ulmów. Honorując Sprawiedliwych” oraz wysłuchać prelekcji Wojciecha Hanusa z Biura Badań Historycznych IPN, który w poruszający sposób przybliżył historię rodziny Ulmów oraz historyczne i moralne znaczenie ich czynu.

Był to również ważny moment dla szkoły. Wójt Gminy Bukowsko Marek Bańkowski wręczył oficjalne powołanie na stanowisko Dyrektora Zespołu Szkół w Nowotańcu Renacie Preisner-Rakoczy. Pan wójt, sołtys wsi Nowotaniec Henryk Majka oraz młodzież z samorządu uczniowskiego życzyli nowej dyrektor sukcesów i pomyślności w pracy z młodzieżą oraz gronem pedagogicznym. Gratulujemy Mateuszowi Silarskiemu oraz Renacie Preisner-Rakoczy i dołączamy się do życzeń.

opr. Joanna Olchawa

1 września 2025 r. nastąpiło otwarcie nowego budynku wielofunkcyjnego ZS w Bukowsku

1 września 2025 roku w Bukowsku odbyła się wyjątkowa uroczystość. Inauguracja nowego roku szkolnego 2025/2026 połączona z otwarciem nowoczesnego, wielofunkcyjnego budynku, w którym mieści się żłobek, przedszkole oraz szkoła podstawowa dla klas I–III. W wydarzeniu wzięli udział uczniowie, rodzice, nauczyciele, mieszkańcy oraz zaproszeni goście – przedstawiciele władz rządowych i samorządowych. Rozpoczęciu nowego roku szkolnego w Bukowsku towarzyszyła nie tylko radość z powrotu do szkoły, ale także duma z nowoczesnej i funkcjonalnej przestrzeni, która będzie służyć dzieciom od najmłodszych lat.

Oficjalnego powitania dokonał Wójt Gminy Bukowsko Marek Bańkowski, który podziękował wszystkim osobom zaangażowanym w tworzenie tego wspólnego dzieła. Szczególnie ciepło powitał nowych dyrektorów placówek: Joannę Radożycką, która pokieruje Samorządowym Żłobkiem „PROMYCZEK” oraz Aleksandrę Zoszak-Piecuch – dyrektora Zespołu Szkół w Bukowsku.

Uroczystość miała podniosły charakter. Nie zabrakło występów artystycznych najmłodszych, które spotkały się z ogromnym uznaniem publiczności. Ważnym elementem programu było również przypomnienie o 86 rocznicy wybuchu II wojny światowej – chwila refleksji nad historią towarzyszyła radosnemu rozpoczęciu nowego etapu w życiu społeczności.

Całej społeczności szkolnej życzymy wielu sukcesów, wytrwałości i satysfakcji z pracy w nowym budynku.

opr. Joanna Olchawa

Odnawialne źródła energii przy jednostkach OSP

Ochotnicze Straże Pożarne z gminy Bukowsko otrzymały dofinansowanie w ramach Programu Priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 3, Modernizacja energetyczna budynków Ochotniczych Straży Pożarnych”, wspólnej inicjatywy Ministra Klimatu i Środowiska oraz Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji pn. „Bitwa o remizy”.

W ramach programu i otrzymanej dotacji zamontowano instalacje fotowoltaiczne, które zwiększą efektywność energetyczną budynków remiz strażackich i obniżą koszty ich utrzymania, poprawiając jednocześnie komfort pracy druhów i druhen. Przed instalacją paneli przeprowadzono także przeglądy energetyczne, co pozwoliło na dostosowanie wydajności systemu fotowoltaicznego do indywidualnych potrzeb budynku. Koszt całej inwestycji wyniósł 157 446,30 zł

Dzięki realizacji programów pomocowych i wsparciu finansowemu gmina Bukowsko zwiększyła inwestycje w odnawialne źródła energii, które stanowią kluczowy element zmierzający do obniżenia kosztów energii, poprawę jakości powietrza i redukcję gazów cieplarnianych.

opr. Ewa Słysz

Ochotnicza Straż Pożarna w Nadolniam zamontowała panele o mocy 8,925 kWp.

Ochotnicza Straż Pożarna w Nagórzanach zamontowała panele o mocy 6,3 kWp.

Ochotnicza Straż Pożarna w Wołczy zamontowała panele o mocy 6,3 kWp.

Ochotnicza Straż Pożarna w Pobiedzianach zamontowała panele o mocy 6,3 kWp.

Ochotnicza Straż Pożarna w Tokarni zamontowała panele o mocy 6,3 kWp.

Ochotnicza Straż Pożarna w Zboiskach zamontowała panele o mocy 2,59 kWp.

Ochotnicza Straż Pożarna w Bukowsku zamontowała panele o mocy 3,32 kWp.

Ochotnicza Straż Pożarna w Nowotoku zamontowała panele o mocy 2,49 kWp.

Zdolni uczniowie i utalentowani sportowcy ponownie nagrodzeni przez Wójta Gminy Bukowsko

Nagrody Wójta Gminy Bukowsko trafiają co roku do najzdolniejszych uczniów ósmych klas szkół podstawowych prowadzonych przez gminę oraz do młodych sportowców osiągających sukcesy sportowe.

W tym roku szkolnym 2024/2025 za bardzo dobre wyniki w nauce i wzorowe lub bardzo dobre zachowanie oraz szczególne osiągnięcia nagrody otrzymali **Nadia Duduś i Estera Śniegoń** – uczennice Szkoły Podstawowej im. prof. Juliana Krzyżanowskiego w Bukowsku, uczennice Szkoły Podstawowej w Pobiednie: **Amelia Klepacz i Lena Gruszczyńska** oraz **Mateusz Zabiega i Milena Gorzkowska** – uczniowie Szkoły Podstawowej im. bł. o. Anastazeo

Pankiewicza w Nowotańcu. Nagrody uczniom oraz gratulacje rodzicom i nauczycielom wręczyli 25 czerwca 2025 r. Wójt Gminy Bukowsko Marek Bańkowski oraz inspektor oświaty Joanna Niemiec-Hnat. Pan wójt podziękował młodzieży za trud i wysiłek włożony w rozwijanie swoich zdolności i zainteresowań oraz zaangażowanie w życie społeczności szkoły i gminy, a rodzicom i nauczycielom, za poświęcenie włożone w pracę z młodzieżą.

1 lipca br. natomiast nagrodę za wybitne osiągnięcia sportowe otrzymał **Paweł Kołodziej** z Pobiedna, który obecnie uczy się i trenuje w Szkole Mistrzostwa Sportowego w Katowicach, a od września 2025 roku strzeże bramki Naprzodu

Janów Katowice. Jego talent, ciężka praca i postawa w bramce zostały zauważone i dokładnie w dzień swoich piętnastych urodzin otrzymał po raz pierwszy powołanie do Polskiej Kadry Narodowej U-16, na turniej Hockey is diversity w Berlinie. Później były kolejne powołania. Wręczając dyplom i nagrodę finansową młodemu hokeiście, wójt podkreślił, jak ważna w osiąganiu sukcesu, oprócz talentu jest ciężka praca, w której wspiera go niestrudzenie rodzina. Gratulował mu sukcesów i życzył spełnienia marzeń, realizacji dalszych planów i celów na drodze sportowej.

Nagrodzonym serdecznie gratulujemy i życzymy kolejnych sukcesów.

opr. Joanna Olchawa

III Złot Pojazdów Zabytkowych w Woli Sękowej przyciągnął tłumy miłośników motoryzacji

23-24 sierpnia 2025 r. odbył się III Złot Pojazdów Zabytkowych w Woli Sękowej, który przyciągnął miłośników motoryzacji z całej-

go regionu. Na łące przy Uniwersytecie Ludowym Rzemiosła Artystycznego zaprezentowano ponad 160 zabytkowych pojazdów

– od eleganckich klasyków z lat 30, przez klasyczne modele PRL-u, po sportowe perełki z lat 70. i 80.

Wydarzenie było nie tylko okazją do podziwiania pięknych maszyn, ale także do rozmów z ich właścicielami, którzy chętnie dzielili się historiami i ciekawostkami o swoich pojazdach. Nie zabrakło również dodatkowych atrakcji – koncertu, konkursów dla publiczności, strefy gastronomicznej oraz przejazdu kolumny zabytkowych aut drogami gminy Bukowsko.

Zlot cieszył się ogromnym zainteresowaniem – wzięło w nim udział setki odwiedzających,

a na parkingu trudno było znaleźć wolne miejsce.

Największe emocje wzbudziły konkurencje: szalona jazda, jazda żukiem na korbę, zmiana koła na czas.

Przyznano również nagrody dla najstarszego samochodu zlotu – Forda T z 1915 r. oraz Fiata 126p, który pokonał najdłuższy dystans z Włoch do Woli Sękowej (1400 km). Organizatorzy dziękują wszystkim uczestnikom, właścicielom pojazdów i partnerom wydarzenia za

wspólne świętowanie miłości do motoryzacji. Już dziś zapowiadają kolejną edycję, która odbędzie się w przyszłym roku. Pomysłodawcą i głównym organizatorem wydarzenia jest co roku Tomasz Sołtys, wspierany przez sołectwo Wola Sękowa, OSP i KGW z Woli Sękowej, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Bukowskiej oraz Wójta Gminy Bukowsko Marka Bańkowskiego.

Sponsorem tegorocznego wydarzenia był **Krakowski Bank Spółdzielczy**.

opr. Joanna Olchawa

Altana na stadionie w Nowotańcu już gotowa!

W ostatnich miesiącach zagospodarowano teren na stadionie sportowym w Nowotańcu poprzez utworzenie miejsca do grillowania oraz miejsca spotkań dla mieszkańców i członków lokalnej drużyny sportowej. W budowę obiektu swój ogromny wkład mieli mieszkańcy miejscowości, sympatycy lokalnego klubu sportowego oraz partnerzy projektu, którzy w ramach wkładu pracy własnej wykonali prace związane z układaniem kostki brukowej, porządkowanie placu, koordynację wszelkich działań na terenie obiektu, odnowienie grilla. W sierpniu na stadionie sportowym odbył się turniej sportowy dla dzieci i młodzieży, które-

go organizacji podjęła się Akademia Piłkarska „Cosmosik” Nowotaniec wraz z partnerami projektu. Dzięki wykonanym pracom miejscowość zyskała nowe miejsce do organizacji wydarzeń, spotkań i integracji, a lokalna drużyna sportowa miejsce do odpoczynku po zmaganiach sportowych.

Zadanie zostało zrealizowane w ramach projektu pt. „Zagospodarowanie terenu na boisku sportowym LKS Cosmos Nowotaniec” w ramach podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021-2025 na działania służące realizacji Sołeckich Strategii Rozwoju Wsi.

opr. Diana Błażejowska

Podkarpacki Program Odnowy Wsi
na lata 2021-2025

Orlik w Bukowsku jak nowy!

Zakończyły się prace remontowe w ramach projektu pt. „Modernizacja kompleksu Orlik w miejscowości Bukowsko w gminie Bukowsko”.

Na obiekcie wymieniona została płyta boiska do piłki nożnej, odnowione piłkochwyty i wymienione bramki wraz z siatkami. Zadanie zostało zrealizowane w ramach wniosku złożonego do Ministerstwa Sportu i Turystyki o dofinansowanie zadania inwestycyjnego w ramach Programu Modernizacji Kompleksów Sportowych „Orlik” 2024.

Całkowita wartość zadania to blisko **500 tys. zł**. Modernizacja orlika przyczyni się do poniesienia standardu prowadzonych zajęć sportowych oraz komfortu i bezpieczeństwa osób korzystających z obiektu.

opr. Diana Błażejowska

**Ministerstwo
Sportu i Turystyki**

Zmiany w gminnym punkcie Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Bukowsku

W ubiegłym miesiącu zakończył swoją pracę zawodową Tadeusz Adamiak – przez lata związany z rolnictwem i gminą Bukowsko jako doradca rolniczy z ramienia Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Sanoku.

Uroczyste pożegnanie Pana Tadeusza miało miejsce podczas Dożynek w gminie Bukowsko.

W trakcie wieloletniej, pełnej zaangażowania pracy na rzecz rolników pan Tadeusz przyczynił się niewątpliwie do rozwoju rolnictwa na terenie naszej gminy. Dzięki jego zaangażowaniu liczne gospodarstwa mogły liczyć na fachową pomoc, doradztwo oraz inspirację do wprowadzania nowoczesnych i skutecznych rozwiązań. Jego wiedza, do-

świadczenie i życzliwe podejście były dla wielu rolników nieocenionym wsparciem w codziennej pracy.

Niech czas emerytury będzie pełen satysfakcji i zasłużonego odpoczynku.

Obecnie w gminnym punkcie Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego z Sanoka w Urzędzie Gminy w Bukowsku pok. 209 na II piętrze funkcje doradców pełnią Anna Adamska i Ilona Tabisz-Śmietana.

Anna Adamska, poniedziałek, czwartek, piątek 7:30- 15:30, kom. 723 977 542, mail: anna.adamska@podrb.pl

Ilona Tabisz-Śmietana, wtorek 7:30- 15:30, kom. 723 977 474, mial: ilona.tabisz@podrb.pl

Nowe inwestycje w infrastrukturę kanalizacyjną w gminie Bukowsko

Na terenie miejscowości Dudyńce trwa realizacja inwestycji pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dudyńce w gminie Bukowsko”, której celem jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozbudowę infrastruktury sanitarnej oraz ochronę środowiska naturalnego. Inwestycja jest współfinansowana ze środków Programu Interreg NEXT Polska-Ukraina 2021-2027, w ramach wspólnego projektu transgranicznego „Czysta woda rozwój zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarze transgranicznym”. Program ten wspiera współpracę przygraniczną pomiędzy Polską a Ukrainą, promując zrównoważony rozwój oraz integrację społeczno-gospodarczą regionów przygranicznych.

Roboty budowlane obejmują m.in.: budowę sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej, budowę przepompowni oraz przyłączy kanalizacji sanitarnej. Za wykonanie prac odpowiedzialny jest Zakład Instalacji Sanitarnych Adama Niedziałka zgodnie z umową 58/2025 zawartą w dniu 25.04.2025

Dzięki realizacji inwestycji zwiększy się nie tylko dostępność do nowoczesnej sieci kanalizacyjnej, ale wzrośnie również atrakcyjność inwestycyjna i turystyczna naszej gminy i wzmocnią się relacje transgraniczne poprzez wymianę doświadczeń i dobrych praktyk.

Interreg
NEXT Polska – Ukraina

Współfinansowany przez Unię Europejską
Członkiem Europejskiego Funduszu Regionalnego

WaterWise

W Nadolanach natomiast realizowany jest kolejny etap budowy **infrastruktury kanalizacyjnej**, która z kolei dofinansowana jest ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji. Inwestycja stanowi kontynuację działań podjętych w etapie I, w wyniku którego wybudowano część głównych odcinków kanalizacji w centralnej części miejscowości.

W ramach II etapu wykonawca m.in.: wybuduje tłocznnię, przydomowe i sieciowe przepompownie ścieków, sieć kanalizacji sanitarnej – grawitacyjną i tłoczną oraz umocni przekroczenia potoków, cieków i dróg.

Celem inwestycji jest uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy Bukowsko, podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez zapewnienie dostępu do zbiorczego systemu kanalizacji, ograniczenie zanieczyszczenia środowiska, w szczególności wód powierzchniowych i podziemnych, dostosowanie do krajowych i unijnych norm środowiskowych, stworzenie podstaw do dalszego rozwoju osadnictwa oraz działalności gospodarczej na terenie gminy.

Planowanym efektem realizacji w/w inwestycji jest podłączenie do sieci kanalizacyjnej kilkudziesięciu gospodarstw domowych, zmniejszenie liczby niekontrolowanych zrzutów ścieków do środowiska, poprawa estetyki miejscowości i komfortu życia mieszkańców.

opr. Joanna Olchawa

Zapraszamy do Chatki Włóczykija w Woli Sękowej oraz wyprawę tropem Karpackiego Włóczykija

W ramach realizowanego wspólnie z miejscowością Holčíkovce na Słowacji projektu „Karpacki Włóczykij – rozwój turystyki społecznej pogranicza polsko-słowackiego”, końcem lipca zakończyły się prace budowlane budynku domu ludowego w Woli Sękowej, mieszczącej Chatkę Włóczykija, gdzie zmieniono pokrycie dachowe, wykonano izolację przeciwwilgociową fundamentów, płytkę odbojową, instalację odgromową oraz podjazd dla niepełnosprawnych. Integralną częścią Chatki Włóczykija, jest zamontowana przed budynkiem ławka multimedialna oraz rzeźba włóczykija wykonana przez Piotra Worońca – artystę rzeźbiarza, mieszkańca Woli Sękowej.

Turyści oraz mieszkańcy mogą wyruszyć spod Chatki Włóczykija dwoma trasami quadowymi – rowerową i samochodową, wiedzącymi do Holčíkoviec – naszego słowackiego partnera. Obie trasy łączą w sobie przygodę, zabawę i edukację. Finałowym punktem wyprawy jest Przystanek Włóczykija w Holčíkovcach, której znakiem rozpoznawczym jest, podobnie jak w Woli Sękowej, rzeźba włóczykija autorstwa także Piotra Worońca. Na końcu każdej z wypraw, po udzieleniu właściwych odpowiedzi na trasie, uczestnicy mogą odbić

pamiątkową pieczęć – znak pomyślnego ukończenia wyzwania i małego sukcesu podróżniczego.

W pierwszą podróż tropem questu wyruszyła końcem sierpnia grupa polsko-słowacka. Podążając wyznaczonym szlakiem, uczestnicy rozwiązywali kolejne łamigłówki, odkrywali ciekawostki związane z regionem, a przy tym budowali mosty sąsiedzkiej współpracy i integracji.

Trasy questowe czekają na kolejnych odkrywców! Można je pobrać online, a także odebrać w wersji papierowej w Chatce Włóczykija w Woli Sękowej oraz w Urzędzie Gminy Bukowsko. Dla wygody uczestników, questy przygoto-

wano w dwóch wersjach językowych – polskiej i słowackiej.

Zapraszamy do wyruszenia na szlak – z mapą, zagadkami i odrobiną podróżniczej ciekawości. Każda wyprawa tropem Karpackiego Włóczykija to nie tylko przygoda, ale też okazja do poznania kultury, historii i piękna pogranicza!

Zadania zostały zrealizowane w ramach projektu pt. „Karpacki Włóczykij – rozwój turystyki społecznej pogranicza polsko-słowackiego” dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Program Interreg Polska – Słowacja 2021 – 2027.

opr. Joanna Olchawa

Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Bukowsku świętowała 50-lecie

15 sierpnia 2025 r. Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Bukowsku obchodziła swoje 50-lecie. Z tej okazji odbyło się uroczyste spotkanie pracowników, Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej oraz zaproszonych gości.

Wójt Marek Bańkowski obecny na uroczystości złożył na ręce Prezes Małgorzaty Pałys gratulacje i wyrazy uznania za wieloletnią działalność SKR na rzecz lokalnego rolnictwa i rozwoju społeczności wiejskiej. Pan wójt podkreślił, że pół wieku istnienia to dowód nie tylko trwałości i zaangażowania, ale także mądrego gospodarowania, współpracy oraz oddania ludziom i ziemi.

Spółdzielnia Kółek Rolniczych powstała 1 stycznia 1975 r. z połączenia 11 kółek rolniczych z miejscowości: Bukowsko, Nowotaniec, Nadolany, Nagórzany, Wola Sękowa, Wola Piotrowa, Tokarnia, Wolica, Pobiedno, Zboiska, Dudyńce.

Zakres działalności Spółdzielni obejmował: Zakład Usług Mechanizacyjnych, Zakład Usług Remontowo-Budowlanych, Zakład Usług i Produkcji Drzewnej, Zakład Gospodarki Rolnej, Zakład Usług Warsztatowych i w 1988 r. Zakład Usług Spawalniczych.

W latach 70/80 Spółdzielnia zatrudniała średniorocznie 150 osób. Była najlepiej prosperującym zakładem na terenie gminy. Posiadała około 80 traktorów z towarzyszącym sprzętem

rolniczym, chemizacyjnym, 15 kombajnów, koparki melioracyjne, ciągnik DT gąsienicowy. Spółdzielnia w tym czasie była jedynym zakładem świadczącym usługi rolnicze na terenie całej gminy i poza nią.

W latach 70. świadczone usługi transportowe na rzecz Sanockiej Fabryki Autobusów, Przedsiębiorstwa Melioracji w Jaśle, Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego w Nowym Sączu (produkcja części zamiennych do silnika lokomotywy spalinowej – produkcja trwała 27 lat). W latach 1990-2015 świadczone usługi koparką łańcuchową od Limanowej po Bieszczady (głównie gazyfikacja i budowa linii wodociągowej). W 1992 roku Spółdzielnia rozpoczęła handel detaliczny paliw.

W związku z wyposażeniem rolnika indywidualnego w specjalistyczne maszyny do uprawy

roli zmalało zapotrzebowanie na usługi rolnicze. Szukając źródeł utrzymania, zarząd podjął decyzję o uruchomieniu warsztatu samochodowego, a w 2002 roku uruchomiona została Stacja Kontroli Pojazdów.

Obecnie spółdzielnia prowadzi sprzedaż detaliczną paliw ON, Pb, LPG, butli z propan-butan i akcesoriów samochodowych, w stacji kontroli pojazdów badania motocykli, ciągników i samochodów osobowych do 3,5 t, usługi naprawy samochodów, wymianę opon i ustawianie zbieżności kół, serwis klimatyzacji, zbiór zbóż kombajnem oraz wynajem lokali pod działalność handlowo-usługową.

Najwyższym organem spółdzielni jest Walne Zgromadzenie. Rada Nadzorcza sprawuje kontrolę i nadzór nad działalnością, natomiast funkcję reprezentującą i kierowniczą sprawuje zarząd.

W historii spółdzielni szczególną rolę odegrała Anna Bałdyga, która sprawowała funkcję Prezesa Zarządu przez 44 lata działalności spółdzielni.

Życzymy Spółdzielni Kółek Rolniczych w Bukowsku i pracownikom dalszych sukcesów, pomyślności w realizacji kolejnych inicjatyw, wytrwałości w pracy oraz satysfakcji z podejmowanych działań na rzecz wspólnego dobra.

opr. Joanna Olchawa

Zmiany w parafiach gminy Bukowsko

W sierpniu br. społeczność parafii pw. św. Mikołaja w Nowotańcu, pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Bukowsku oraz pw. Wszystkich Świętych w Dudyńcach pożegnała wieloletnich

proboszczów, którzy przez lata z oddaniem służyli wspólnocie parafialnej.

W uroczystym pożegnaniu ks. Mariana Mar-towicza oraz ks. Stanisława Kudła wzięli udział

wdzięczni parafianie oraz przedstawiciele samorządu gminy z wójtem gminy Bukowsko Markiem Bańkowskim.

Żegnając z wdzięcznością proboszczów, którzy przez lata służyli parafiom w naszej gminie, dziękujemy im za modlitwę, troskę i serce włożone w budowanie wspólnot.

Jednocześnie otwieramy serca na nowych duszpasterzy: ks. Jarosława Pacanowskiego, ks. Witolda Płocicę, ks. Janusza Zagół i ks. Rafała Rusinka, których witamy z nadzieją i radością, życząc im sił, zdrowia i mądrości w pełnieniu posługi.

Niech ich praca przynosi dobre owoce, a Duch Święty obdarza niezbędnymi łaskami.

opr. Joanna Olchawa

Mieszkaniec naszej gminy w Młodzieżowym Sejmiku Województwa Podkarpackiego

Z dumą informujemy, że mieszkaniec naszej gminy – Nikodem Czapla – został wybrany do składu Młodzieżowego Sejmiku Województwa Podkarpackiego na nową kadencję. To prestiżowe gremium skupia młodych liderów i społeczniczek z całego regionu, którzy chcą aktywnie działać na rzecz swojej małej ojczyzny i całego Podkarpacia.

Młodzieżowy Sejmik Województwa Podkarpackiego jest głosem młodego pokolenia w dialogu z samorządem województwa. Jego członkowie biorą udział w pracach komisji, konsultacjach społecznych, a także inicjują projekty i działania skierowane do młodzieży. To szansa na zdobycie doświadczenia, poznanie mecha-

nizmów funkcjonowania samorządu oraz realny wpływ na kształtowanie polityki młodzieżowej.

Wybór mieszkańca naszej gminy do sejmiku to ogromne wyróżnienie, ale też dowód na to, że młodzi ludzie z mniejszych miejscowości są aktywni i gotowi do podejmowania wyzwań. Jesteśmy przekonani, że jego obecność w tym gronie przyniesie wiele korzyści zarówno dla lokalnej społeczności, jak i dla całego regionu.

Serdecznie gratulujemy Nikodemowi Czapli i życzymy owocnej pracy w Młodzieżowym Sejmiku Województwa Podkarpackiego!

opr. Joanna Olchawa

Aktywne lato uczestników Klubu Senior+ z gminy Bukowsko

Ach, co to było za lato! Jeszcze w czerwcu nasi seniorzy udali się na wycieczkę do Krakowa, była to piękna wycieczka. Pierwszym punktem programu była wizyta w pieczarze Smoka Wawelskiego. Następnie seniorzy „zdobyli” Wzgórze Wawelskie, gdzie uczestnicy zwiedzili Katedrę Wawelską – miejsce koronacji królów Polski. Spacer po historycznych wnętrzach i odwiedzenie krypt wawelskich dostarczyły wielu emocji i powodów do refleksji. Kolejnym etapem były wygodne przejazdy melexami przez najpiękniejsze dzielnice Krakowa: Podgórze, Kazimierz i Kleparz. Podziwiając zabytki i miejską architekturę, seniorzy mieli okazję poznać różnorodność kulturową dawnej stolicy Polski. Punktualnie o 13:00 seniorzy zatrzymali się na Rynku Głównym, by wspólnie wysłuchać hejnału z wieży Mariackiej oraz zwiedzić Kościół Mariacki.

W lipcu cała energia skupiła się na przygotowaniach do dożynek w gminie Bukowsko. Rozpoczęły się prace nad tradycyjnym wieńcem dożynkowym – pełnym symboliki i staranności, w który każdy z uczestników włożył swoje serce. Równolegle trwały próby piosenki i recytacji wiersza, które uświetniło święto plonów. Wieńcem dożynkowy oraz występ artystyczny zostały przygotowane we współpracy z Joanną Pawińską, Andrzejem Bednarzem oraz Agnieszką Dusznik.

Po ciężkiej pracy należy się odpoczynek, tak więc na pozostałą część lata zaplanowano wyjazdy integracyjne.

Pierwszy odbył się 4 września. Tego dnia uczestnicy Klubu Senior+ odwiedzili swoich rówieśników z gminy Tyrawa Wołoska. Spotkanie zostało zainicjowane przez Dorotę Stasiczką – kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tyrawie Wołoskiej. Nasi Seniorzy zaprezentowali przygotowany repertuar muzyczny oraz zabawne skecze, które dostarczyły wszystkim wiele radości. Nie zabrakło także wspólnego śpiewania, które pięknie zintegrowało obie grupy i wypełniło spotkanie pozytywną energią.

W wydarzeniu uczestniczyły również: Joanna Szylak – Wójt Gminy Tyrawa Wołoska, Marta Tabisz – skarbnik gminy. Ze strony Gminy Bukowsko obecna była Ewa Sieradzka – dyrektor Centrum Usług Społecznych w Bukowsku, Katarzyna Masłowiec – kierownik Klubu oraz Joanna Pawińska – opiekunka seniorów.

Natomiast 9 września, w podziękowaniu i z prośbą o zdrowie, seniorzy udali się do Starej Wsi, gdzie znajduje się Bazylika Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Dzięki pani Marii, która była naszą przewodniczką, poznaliśmy historię tego pięknego miejsca. Był to dobry czas na złożenie intencji oraz modlitwy.

opr. Katarzyna Masłowiec

Usługi sąsiedzkie i asystenckie realizowane przez Centrum Usług Społecznych w Bukowsku

Centrum Usług Społecznych w Bukowsku od dnia 1 stycznia 2025 r. realizuje projekt pn: „Centrum Usług Społecznych w Bukowsku” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 PRIORYTET 7 FEPK.07 Kapitał ludzki gotowy do zmian DZIAŁANIE 7.18 Usługi społeczne i zdrowotne świadczone w społeczności lokalnej.

Celem głównym projektu jest wzrost jakości świadczonych usług społecznych oraz rozwój kompleksowych działań na rzecz 32 mieszkańców gminy Bukowsko – 12 osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz 20 osób z niepełnosprawnościami w okresie 01.01.2025r. - 31.12.2027r.

Usługi sąsiedzkie obejmują pomoc w zakresie wykonywania podstawowych, codziennych czynności domowych i życiowych, tj.: pomoc w zakupach, przygotowywaniu i podawaniu posiłków, pomocy w pracach porządkowych w gosp. domowym, pomoc w praniu odzieży i bielizny, w uiszczaniu opłat, w dotarciu do lekarzy, placówek i urzędów, w tym kontaktowaniu się w sprawach urzędowych w imieniu osoby objętej usługą, towarzyszeniu na spacerach, informowaniu rodziny lub

właściwych służb o pogorszeniu stanu zdrowia lub sytuacjach kryzysowych, w razie potrzeby odwiedzinach w szpitalu oraz innej pomocy w zależności od potrzeb OPW. Łącznie zrealizowano dotychczas 894 godzin usług sąsiedzkich.

Usługi asystenckie obejmują pomoc w zakresie wspierania aktywności społecznej, edukacyjnej lub zawodowej przez asystenta OzN w różnych sferach życia, w tym: w czynnościach samoobsługowych, w tym utrzymaniu higieny osobistej; w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról w rodzinie; w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania; w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem. Łącznie zrealizowano 1298 h usługi asystenckiej.

W czerwcu 2025 r. uruchomiliśmy wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego, wspomagającego i pielęgnacyjnego, czynnej w godz. urzędowania Centrum Usług Społecznych w Bukowsku.

opr. Katarzyna Moskała

Przebudowa, remont dróg i kolejne chodniki w naszej gminie

Na terenie gminy rozpoczęła się przebudowa i remont dziewięciu odcinków na drogach gminnych w Bukowsku, Zboiskach, Nagórzanach, Wolicy, Nadolanach, Nowotańcu, Pobiednie, Woli Sękowej i Woli Piotrowej. Roboty remontowe obejmują bieżące naprawy nawierzchni, oczyszczenie, odmulenie rowów przydrożnych, wbudowanie nowych warstw konstrukcyjnych podbudowy, wymianę przepustów pod drogami i na zjazdach z dróg, wbudowanie nowych warstw nawierzchni asfaltowej, uzupełnienie kruszywem ubytków w poboczu drogi, wykonanie odwodnienia liniowego, wykonanie zabezpieczenia skarp rowów przydrożnych z płyt betonowych ażurowych

w typu „krata”, ułożenie prefabrykowanych korytek ściekowych, co przyczyni się do poprawy odwodnienia oraz modernizacji wybranych odcinków.

Trwają także prace remontowe na drodze wojewódzkiej DW nr 889 na odcinku od Woli Piotrowej do skrzyżowania na PSZOK. Remont realizowany i finansowany przez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich – koszt wymiany nawierzchni asfaltowej na tym odcinku to 515 000 zł – wkład własny gminy Bukowsko 50 000 zł. Utrudnienia na kierowców czekają na drodze wojewódzkiej także w Bukowsku, gdzie trwają prace przy budowie chodnika. W ramach prac wykonane zostanie zarurowanie

rowu wzdłuż drogi i ułożenie kostki. Koszt prac remontowych w kwocie 933 716,00 zł w całości pokrywa Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie.

W związku z prowadzonymi pracami mogą wystąpić czasowe utrudnienia w ruchu drogowym. Prosimy mieszkańców o zachowanie szczególnej ostrożności i stosowanie się do wprowadzonych oznakowań.

Za powstałe niedogodności przepraszamy i dziękujemy za wyrozumiałość. Celem prowadzonych działań jest poprawa bezpieczeństwa oraz komfortu korzystania z dróg gminnych i wojewódzkich.

opr. Joanna Olchawa

OŚWIATA

Narodowe Czytanie utworów Jana Kochanowskiego w szkołach gminy Bukowsko

Od 5 września w szkołach gminy Bukowsko odbywały się wyjątkowe wydarzenia, podczas których uczniowie, nauczyciele i miłośnicy literatury zgromadzili się, by wspólnie przenieść się w świat twórczości Jana Kochanowskiego, jednego z najwybitniejszych poetów polskiego renesansu, promując piękno polskiej literatury oraz wspólne przeżywanie słowa pisanego.

W Nowotańcu, w scenerii inspirowanej jego domem w Czarnolesie, zgromadziła się szkolna społeczność, aby wspólnie przenieść się w świat twórczości poety, który w prostocie słowa

odkrywał głębię ludzkiego serca. Uczestnicy mieli okazję poczuć rytm renesansowego języka i jego muzykę, a także zatrzymać się nad ponadczasowymi prawdami zawartymi w utworach Kochanowskiego. Narodowe Czytanie w takiej scenerii stało się świętem słowa, hołdem dla Jana z Czarnolasu i przypomnieniem, że literatura to nie tylko zapis historii, lecz żywy dialog z tym, co w człowieku najważniejsze.

Również szkoła w Pobiednie kolejny raz przyłączyła się do ogólnopolskiej 14 edycji „Narodowego Czytania 2025” propagującego znajomość

literatury narodowej. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele społeczności szkolnej i środowiskowej – Radny Gminy Bukowsko Łukasz Brejta, sołtys wsi Markowce – Agnieszka Pietrasz, sołtys wsi Dudyńce – Honorata Nowosielska oraz panie Paulina Głowacz i Justyna Król – reprezentujące prezydium Rady Rodziców.

Przedstawicielki Uczniowskiego Samorządu Szkolnego przedstawiły historię ogólnopolskiej akcji oraz przybliżyły biografię Jana Kochanowskiego, a następnie goście, odczytali fragmenty wybranych pieśni, trenów i fraszek poety.

Podobnie uroczysty charakter miało spotkanie w szkole w Bukowsku, gdzie do wspólnego czytania dzieciom zaproszeni zostali goście: Starosta Sanocki Robert Pieszczoł, Wicestarosta Damian Biskup, Radny Powiatu Sanockiego Krzysztof Nitka, Zastępca Wójta Gminy Bukowsko Diana Błażejowska, Joanna Niemiec-Hnat z Urzędu Gminy Bukowsko, Radny Gminy Bukowsko Zenon Rakoczy, ks. Witold Płocica oraz Małgorzata Mikołajek. Nowa dyrektorka szkoły, Aleksandra Zoszak-Piecuch, serdecznie witając zaproszonych gości, uczniów i wszyst-

kich uczestników wydarzenia, podkreśliła znaczenie wspólnego czytania i pielęgnowania dziedzictwa literackiego.

Nie zabrakło również występów uczniów, którzy przygotowali inscenizację ukazującą życie i twórczość Jana Kochanowskiego.

Wydarzenia okazały się nie tylko lekcją literatury, lecz także spotkaniem pokoleń, młodzież, wspólnie z nauczycielami odkrywała, że poezja, mimo upływu wieków, wciąż potrafi poruszyć serce.

opr. Joanna Olchawa

Akcje czytelnicze i edukacyjne w szkole w Bukowsku

W drugim półroczu w naszej szkole odbyło się wiele ciekawych wydarzeń, których celem była promocja czytelnictwa oraz rozwój dzieci w bezpośrednim kontakcie z naturą.

Od kilku lat w grupie niebieskiej prowadzona jest akcja „Cała Polska Czyta Dzieciom”. W jej ramach zaproszeni goście oraz rodzice czytają dzieciom różne opowiadania, często posiłkując się rekwizytami, które dodatkowo pobudzają wyobraźnię najmłodszych. Spotkania te wprowadzają dzieci w świat literatury i rozwijają ich zainteresowania czytelnicze. W tym roku szczególne miejsce zajęła twórczość H. Ch. Andersena oraz wystawienie baśni „Czerwony Kapturek”. Celem przedsięwzięcia jest także kształcenie nawyku dbania o książki, zapobieganie uzależnieniu od telewizji i komputerów oraz budzenie ciekawości literaturą poprzez zabawy literacko-teatralne. W tym pół-

roczu rolę lektorów podjęli m.in. pan dyrektor Andrzej Chrobak, pan Wójt Marek Bańkowski, kierownik CUS w Bukowsku Ewa Sieradzka, pracownik CUS Monika Klimek, pan Zenon Rakoczy z Biblioteki Gminnej w Bukowsku, psycholog, pani Dorota Tomczewska, studentka Zuzanna Słyszcz, a także rodzice i dziadkowie: Katarzyna Czapla, Aleksandra Stawarczyk, Małgorzata Pałys, Wioleta Janik oraz pani Helena Hołomek. Wszystkim serdecznie dziękujemy za wspólną przygodę z książką.

Kolejnym wydarzeniem był **Międzynarodowy Dzień Czytania na Polanie**, w którym nasza szkoła uczestniczyła po raz drugi. To wyjątkowe święto łączy radość obcowania z literaturą i pięknem przyrody. W wybrany dzień uczniowie wyszli na świeże powietrze, aby wspólnie czytać, słuchać opowieści i dzielić się swoimi ulubionymi książkami. Tego dnia dzieci z zapałem sięgały po bajki i baśnie, wymieniały się nimi i odkrywały, że czytanie może być nie tylko nauką, ale i przyjemnością, którą można zabrać wszędzie. Spotkanie na łonie natury udowodniło, że wspólne czytanie buduje więzi i kształtuje wrażliwość.

Trzecią inicjatywą był **Dzień Pustej Klasy**, który obchodziliśmy 13 czerwca. Uczniowie

klas I, IV i VI opuścili szkolne mury, by połączyć naukę z ruchem i spędzić czas w bezpośrednim kontakcie z naturą. Zajęcia na świeżym powietrzu nie tylko sprzyjały zdobywaniu wiedzy w atrakcyjnej formie, ale również wspierały zdrowie psychofizyczne uczniów i wpisywały się w ideę zrównoważonej edukacji. Był to dzień pełen uśmiechu, zabawy i nowych doświadczeń, które na długo pozostaną w pamięci uczestników.

Podsumowując, wszystkie te inicjatywy – od wspólnego czytania książek w sali i na polanie, aż po lekcje prowadzone w otoczeniu natury – pokazują, że nauka i literatura mogą być fascynującą przygodą. Dzięki nim dzieci rozwijają wyobraźnię, pogłębiają wiedzę i uczą się, że książka oraz kontakt z przyrodą to wartości, które wzbogacają codzienne życie.

opr. ZS w Bukowsku

Czerwcowe wyjazdy edukacyjne i integracyjne w ZS w Bukowsku

Czerwiec był dla uczniów szkoły miesiącem wyjątkowym – pełnym podróży, przygód i niezapomnianych przeżyć.

Pierwsza wyprawa miała miejsce 16 czerwca. Grupa uczniów pod opieką nauczycieli wyruszyła zdobywać bieszczadzkie szczyty Połoninę Caryńską, Małą i Wielką Rawkę. Pogoda dopisywała – bezchmurne niebo i lekki wiatr

zapewniały idealne warunki do wędrowki. Kilka dni później uczniowie klas czwartych odwiedzili Mucznę i Tarnawę Wyżną. W zagrodzie pokazowej żubrów dzieci mogły podziwiać te majestatyczne zwierzęta i wysłuchać opowieści o ich zwyczajach oraz ochronie gatunku w Bieszczadach. Następnie grupa udała się na torfowiska wysokie w Tarnawie Wyżnej.

Najdłuższym wyjazdem była dwudniowa wybieżka do Warszawy w dniach 24–25 czerwca. Uczniowie zwiedzili Centrum Nauki Kopernik, gdzie mogli samodzielnie eksperymentować i poznawać prawa nauki w praktyce. Kolejnym punktem był Pałac Kultury i Nauki oraz Plac Zamkowy, Zamek Królewski i Rynek Starego Miasta z kolorowymi kamienicami. Szczegółne wrażeń-

nie wywarł Pomnik Małego Powstańcy, który skłonił wszystkich do refleksji nad wydarzeniami 1944 roku. Choć nie udało się zobaczyć wszystkiego, stolica zachwyliła i na długo pozostanie we wspomnieniach.

Czerwcowe wycieczki pokazały, że szkoła to nie tylko lekcje w klasie, lecz także podróże, odkrywanie świata i budowanie relacji. Spotkania z przyrodą, historią i kulturą pozostawiły w uczniach nie tylko wiedzę, ale też emocje i doświadczenia, które wzbogacają i rozwijają. Każdy z wyjazdów był inny, ale wszystkie łączył wspólny cel: nauka poprzez doświadczenie, odkrywanie nowych miejsc oraz integracja społeczności szkolnej.

opr. ZS w Bukowsku

Projekty lubiane i realizowane

Szkoła Podstawowa w Bukowsku wzięła udział w ogólnopolskich projektach edukacyjnych: „Pawlikowska-Jasnorzewska w szkole” i „Maria Pawlikowska-Jasnorzewska dla młodych”, ich celem było popularyzowanie twórczości jednej z najwybitniejszych polskich poetek XX wieku, patronki roku 2025.

Pod opieką koordynatora uczniowie zrealizowali szereg działań edukacyjno-artystycznych m.in.: odbyły się lekcje tematyczne poświęcone biografii i twórczości poetki, recytacje jej wierszy i wersje śpiewane tekstów z Sanah, stworzono ilustracje do wierszy (przekład intersmiotyczny), prezentacje, pisano listy dla przyszłych pokoleń w butelce, życzenia, pozdrowienia, doskonalono technikę „blackout poetry”, tworzone kolaże i cytaty na kamieniach.

Uczniowie brali też udział w ogólnopolskiej innowacji „Słowno tygodnia”, która była odpowiedzią na coraz częściej pojawiające się trudności związane z rozumieniem wypowiedzi czytanych i pisanych oraz brakiem różno-

rodności semantycznej komunikatów uczniów i jednocześnie formą zwiększenia atrakcyjności prowadzonych lekcji. Bogactwo i piękno rodzimego języka poznawali i utrwalali w formie gry Kahoot – Potyczki z polszczyzną w ramach współpracy z zielonogórskim oddziałem Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego Instytutu Filologii Polskiej. Ćwiczenia pomogły zrozumieć

różnorodności językowe, promować dbałość o polszczyznę i poprawne zachowania językowe oraz zdobyć tytuł Mistrza Języka Ojczystego w turniejach klasowych.

Było aktywnie, kreatywnie, ciekawie. Dziękujemy uczniom za zaangażowanie oraz twórcze podejście do realizacji projektów.

opr. ZS w Bukowsku

Zakończenie roku szkolnego i pożegnania

Czerwiec to czas wyjątkowych chwil w naszej społeczności szkolnej i przedszkolnej. W tych dniach odbyły się uroczystości, które wzruszały, jednoczyły i przypominały, że każdy koniec jest jednocześnie początkiem nowej drogi.

Dnia **26 czerwca** w naszej szkole odbyło się uroczyste zakończenie roku szkolnego dla uczniów klasy ósmej. Był to moment pełen pod-

sumowań, wdzięczności i życzeń na przyszłość. Absolwenci odebrali wyróżnienia za osiągnięcia w nauce, działalność społeczną i sportową. Część artystyczna, przygotowana zarówno przez młodszych kolegów, jak i samych ósmoklasistów, nadała wydarzeniu radosny i uroczysty charakter. Dyrekcja, wychowawcy i nauczyciele skierowali do uczniów słowa uznania, zachęcając ich do podejmowania nowych wyzwań i życząc powodzenia w kolejnych etapach edukacji. Uroczystość zakończyła się wspólnymi zdjęciami oraz pożegnaniami, które na długo pozostaną w pamięci uczestników.

Z kolei **24 czerwca** w naszym przedszkolu pożegnaliśmy kochane starszaki, które już po wakacjach rozpoczną naukę w szkole. To dzieci, które jeszcze niedawno stawiały pierwsze kroki w przedszkolnych salach, dziś szły do kolejnego etapu swojego życia. Uroczystość rozpoczęła podniosły polonez, po którym sześciolatki zaprezentowały część artystyczną, pełną wierszy i piosenek o pożegnaniu. Grupy zielona i pomarańczowa przygotowały dla starszaków wzruszające występy – recytacje, piosenki, taniec oraz słodkie upominki. Nie zabrakło nagród, podziękowań oraz ciepłych słów skierowanych do dzieci i ich rodziców.

Pożegnania zawsze niosą ze sobą nutę wzruszenia, ale są też obietnicą nowych przygód i wyzwań. Dlatego ze łzami w oczach, ale też z uśmiechem na ustach, życzyliśmy naszym przedszkolakom udanych wakacji i wielu sukcesów w szkole. Uroczystość zakończyły wspólne zdjęcia, które będą piękną pamiątką na lata.

Powitanie Lata w Nowotańcu, dzień pełen radości i wspólnoty

29 czerwca boisko i mury szkoły w Nowotańcu zamieniły się w prawdziwe serce lokalnej społeczności. Tego dnia nie było miejsca na codzienną rutynę, przestrzeń szkolna rozbrzmiewała śmiechem, muzyką i rozmowami, niosąc ze sobą radość i wakacyjną bez troskę. Tradycyjny piknik, który już na stałe wpisał się w kalendarz wydarzeń, udowodnił, że szkoła to coś więcej niż lekcje i sprawdziany, to miejsce, gdzie spotykają się pokolenia, gdzie rodzi się wspólnota i gdzie każdy, od najmłodszego ucznia po doświadczonego absolwenta, może poczuć się u siebie. Na scenie królowały dzieci. Ich występy, przepełnione energią i dziecięcą szczerością, zachwyciły widzów, a gościnny udział szkoły Konstancji Iwańczyk nadał całości dodatkowego blasku. To właśnie w takich chwilach ujawnia się bogactwo talentów drzemiących w młodych mieszkańcach gminy. Równie gorące emocje czekały na boisku, gdzie rozegrano mistrzostwa szkoły w piłce nożnej, zorganizowane przez Cosmosik Nowotaniec. Rywalizacja, pełna uśmiechów i sportowego zapału, była nie tylko widowiskiem, ale i lekcją przyjaźni, wzajemnego wsparcia i szacunku. Dzięki projektowi Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Bukowskiej pt. „Świadomy więc bezpieczny”, sfinansowanemu ze środków Ministerstwa Sprawiedliwości, dzieci korzystały z niesamowitych atrakcji przygotowanych przez firmę Passio Poland. Jeździły gokartami w Mobilnym Miasteczku, uczyły się podstaw pierwszej pomocy w Klinice Doktora Misia, a także przypominały sobie zasady bezpieczeństwa w Pluszowym Miasteczku. Zabawa łączyła się tu z nauką, a uśmiech z wiedzą, czyniąc z tego miejsca prawdziwą szkołę życia. Nie mniejsze emocje towarzyszyły czwartoklasistom, którzy wrócili do domów z kartami rowerowymi i kaskami, symbolami odpowiedzialności i dorastania. Sporą dawkę

wzruszeń przyniósł również pokaz dawnej mody miejskiej, zorganizowany w ramach projektu „Podróż w czasie – poznajemy zapomniane”, dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z programu Narodowego Centrum Kultury - EtnoPolska. Edycja 2025, realizowanego przez Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Bukowskiej. Urokliwa podróż do przeszłości budziła ciekawość, a w oczach starszych uczestników także odrobinkę nostalgii. W ramach projektu odbyły się także warsztaty rękodzielnicze prowadzone przez instruktorki z Uniwersytetu Ludowego Rzemiosła Artystycznego oraz warsztaty kulinarne i degustacja potraw w KGW Nadolany i Nowotaniec. Stroje mieszkańców galicyjskich miaste-

czek Bukowska i Nowotańca, niczym wehikuł czasu przeniosły uczestników w minione epoki. Dzień obfitował też w atrakcje, które przyciągały najmłodszych jak magnes: dmuchane zjeżdżalnie, malowanie twarzy oraz animacje przygotowane przez Centrum Usług Społecznych w Bukowsku. Największe kolejki ustawiały się jednak do wozu strażackiego OSP KSRG Nadolany i quada OSP KSRG Bukowsko – przejażdżki tymi pojazdami dawały dzieciom poczucie prawdziwej przygody. Pachnące, domowe wypieki przygotowane przez Koła Gospodyń Wiejskich z Nowotańca i Nadolan, a także grillowane kielbaski serwowane przez druhow OSP Nowotaniec, popcorn, frytki i wata, to wszystko sprawiało, że każdy mógł znaleźć dla siebie coś pysznego. Smaki lata mieszały się z zapachem radości i wspólnoty. Wielkość takich wydarzeń mierzy się nie tylko liczbą atrakcji, ale przede wszystkim sercami tych, którzy je współtworzą. Zaangażowanie Rad Sołeckich, druhow strażaków, Kół Gospodyń, Rady Rodziców, Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Bukowskiej, Uniwersytetu Ludowego Rzemiosła Artystycznego i wielu wolontariuszy sprawiło, że to spotkanie stało się czymś wyjątkowym. To był dzień utkany z uśmiechów, rozmów i wzruszeń, dzień, w którym wspólnota pokazała swoją siłę. Powitanie Lata w Nowotańcu znów udowodniło, że razem możemy więcej, a szkoła to nie tylko budynek, ale żywe serce całej społeczności. Organizatorzy i uczestnicy już teraz wiedzą jedno, takie chwile warto pielęgnować i powracać do nich co roku.

Renata Preisner-Rakoczy

Nowotaniec programuje! – uczniowie Zespołu Szkół odkrywają świat kodowania

W Zespole Szkół w Nowotańcu zakończył się, prowadzony w czasie wakacji, cykl zajęć z programowania, realizowany w ramach projektu „Szkoła naszym wspólnym dobrem w Gminie Bukowsko”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Programu Regionalnego. W zajęciach wzięli udział uczniowie klas I-III oraz IV- VI. Pod okiem instruktora dzieci stawiały pierwsze kroki w świecie algorytmów, robotyki i tworzenia gier komputerowych, udowadniając, że kodowanie to nie tylko przyszłościowa umiejętność, ale przede wszystkim fantastyczna zabawa. Dla najmłodszych adeptów programowania przygoda z technologią rozpoczęła się od praktycznych, angażujących zabaw. Zajęcia zostały starannie zaprojektowane, aby poprzez namacalne doświadczenia wprowadzić dzieci w logiczny świat myślenia komputacyjnego. Program podzielono na bloki tematyczne, które stopniowo rozwijały ich umiejętności. Początkowo uczniowie zapoznali się z samą ideą programowania, sterując linią pociągową za pomocą kolorowych znaczników, gdzie każdy kolor odpowiadał za inną komendę. Następnie do ich dyspozycji trafiły programowalne roboty, które ożywały dzięki prostym poleceniom w wizualnym języku Scratch. Dzieci uczyły się podstawowych instrukcji ruchu, poznawały działanie pętli i warunków, a także reagowały na zdarzenia. Swoje nowo nabyte umiejętności testowały na torach przeszkód – od prostych po te bardziej zaawansowane. Dużą ciekawość wzbudził również robot potrafiący samodzielnie omijać przeszkody. Równolegle do zajęć z robotyki, uczniowie zgłębiali tajniki programu Scratch na komputerach. Krok po kroku poznawali jego środowisko: dodawali i modyfikowali duszki (postacie), zmieniali tła, a nawet nagrywali własne dźwięki. Zwieńczeniem tej niezwykłej przygody było stworzenie własnej, w pełni interaktywnej gry, którą z dumą prezentowali

swoim kolegom i koleżankom. Starsi uczniowie, podjęli wyzwanie nauki jednego z najpopularniejszych języków programowania na świecie – Pythona. Dla nich zajęcia stanowiły już bardziej profesjonalne wprowadzenie do świata deweloperów. Po zapoznaniu się z teorią, uczestnicy zainstalowali na komputerach profesjonalne środowisko deweloperskie PyCharm oraz sam język Python. Pierwszym krokiem, jak na prawdziwych programistów przystało, było napisanie legendarnego programu „Hello World!”. W kolejnych tygodniach uczniowie zgłębiali kluczowe koncepcje: uczyli się, jak pobierać informacje od użytkownika, tworzyć zmienne i poznawali podstawowe typy danych. Teoretyczną wiedzę od razu przekuwali w praktykę, tworząc programy rysujące w konsoli choinkę o zadanej wysokości czy stopniowo rozbudowując grę w „zgadnij liczbę”. W trakcie jej ulepszenia poznali instrukcje warunkowe, pętle, a także nauczyli się importować moduły, co pozwoliło na losowanie liczby przez komputer. Co ważne, program zajęć obejmował również

naukę obsługi błędów i sytuacji wyjątkowych, co jest kluczowe w pracy każdego programisty. Finałowym projektem dla tej grupy wiekowej było stworzenie gry w „kółko i krzyżyk”. Uczniowie nie tylko zaprogramowali mechanikę gry, ale również podjęli się ambitnego zadania stworzenia prostej sztucznej inteligencji, która pozwalała na rozgrywkę z komputerem. Prezentacja finalnych projektów była dowodem na ogromny postęp, jaki poczynili w tak krótkim czasie. Zajęcia z programowania okazały się strzałem w dziesiątkę. Niezależnie od wieku, wszyscy uczestnicy świetnie się bawili, jednocześnie rozwijając kluczowe kompetencje XXI wieku: logiczne myślenie, kreatywność i umiejętność rozwiązywania problemów. Radość na twarzach dzieci, które widziały, jak napisany przez nie kod ożywia robota lub postać na ekranie, była najlepszym dowodem na to, że nauka przez zabawę przynosi spektakularne efekty. Gratulujemy młodym programistom i z niecierpliwością czekamy na kolejne edycje!

Renata Preisner-Rakoczy

Szkoła jutra już dziś – rok doświadczeń z e-podręcznikami

Minął rok, odkąd Zespół Szkół w Nowotańcu dołączył do grona dwunastu placówek w Polsce uczestniczących w wyjątkowym projekcie „Pilotażowe wdrożenie modułowych e-podręczników oraz opracowanie założeń do zaawansowanych technologicznie e-materiałów wspierających nowoczesne metody nauczania i uczenia się”. Szkoła od lat z pasją anga-

żuże się w inicjatywy rozwijające kompetencje cyfrowe i unowocześniające metodykę nauczania. Otwartość na innowacje sprawiła, że znalazła się w gronie wyróżnionych placówek, które mogły podjąć to wyzwanie. Udział w projekcie przyniósł nie tylko dostęp do nowoczesnego sprzętu, takiego jak laptopy i tablica multimedialna, ale przede wszystkim możli-

wość pracy z modułowymi e-podręcznikami. Doświadczenia wyniesione z nauczania zdalnego w czasie pandemii oraz wcześniejsze korzystanie ze Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej sprawiły, że nauczyciele byli dobrze przygotowani do kolejnego kroku. Dzięki temu mogli jeszcze lepiej dopasowywać materiały do potrzeb uczniów, także tych z niepełnosprawnościami. W ramach pilotażu wykorzystywany był modułowy e-podręcznik do geografii, który z dużym zaangażowaniem wprowadzała pani Aleksandra Kabala, poświęcając wiele czasu na dokumentowanie tego procesu. Z kolei pani Joanna Ostrowska korzystała z e-materiałów podczas lekcji chemii i biologii. Obie nauczycielki podkreślały, że praca z e-podręcznikami angażowała uczniów, wspierała ich samodzielność i sprawiała, że nauka stawała się bardziej różnorodna i ciekawa. Rok działań został podsumowany 25 sierpnia 2025 roku w Centrum Szkoleniowym Ośrodka Rozwoju Edukacji w Sulejówku. W spotkaniu uczestniczyła pani

Katarzyna Dworżańska-Bobko, nauczyciele z pozostałych szkół, przedstawicielki ORE oraz metodycy nadzorujący przebieg projektu. Był to dzień pełen inspirujących warsztatów, wymiany doświadczeń i rozmów nie tylko o e-podręcznikach, ale także o przyszłości edukacji z wykorzystaniem sztucznej inteligencji oraz o zasadach higieny cyfrowej. Ten rok pokazał, że modułowe e-podręczniki realnie wspierały codzienną pracę nauczycieli, wprowadzały świeżość i różnorodność w lekcjach oraz pozwalały lepiej odpowiadać na potrzeby uczniów. Nasza szkoła korzystała z nich z pełną świadomością i pragmatyzmem, czyniąc z nowych technologii sprzymierzeńca w procesie nauczania. Zdobyte doświadczenia stały się solidnym fundamentem na przyszłość, zyskaliśmy nowe narzędzia, umiejętności i przede wszystkim nową energię, by dalej tworzyć przestrzeń nauki przyjazną, nowoczesną i inspirującą dla każdego ucznia.

Renata Preisner-Rakoczy

Podsumowanie projektu

„Wakacje na ludowo w Zespole Szkół w Pobiednie”

Fundacja Polskiego Funduszu Rozwoju w Warszawie przyznała Zespołowi Szkół w Pobiednie grant na realizację projektu „Wakacje na ludowo w Zespole Szkół w Pobiednie”.

W ramach projektu przez okres wakacji już po raz czwarty organizowaliśmy warsztaty taneczne i sportowo-rekreacyjne dla naszych uczniów. Uczestnicy projektu brali udział w grach i zabawach zespołowych na świeżym powietrzu z wykorzystaniem zaplecza sportowego szkoły, chodzili na spacer. Uczestniczyli również w pogadankach na temat ekologii, np.

segregacji śmieci, oszczędzania wody itp. Było radośnie, gwarno i kreatywnie. Tradycyjnie na dzieci czekały smaczne lody.

Uwieńczeniem zajęć projektowych był występ naszych uczniów podczas Dożynek Gminy Bukowsko. Uczestnicy warsztatów tańca ludowego, zaprezentowali układ taneczny, związany z dziedzictwem kulturowym Podkarpacia.

Podczas realizacji projektu został przeprowadzony konkurs „Magia recyklingu, czyli drugie życie rzeczy”. Konkurs skierowany był do uczniów naszej szkoły i został rozstrzygnięty

w dwóch kategoriach wiekowych. Celem konkursu było kształtowanie postaw proekologicznych, podnoszenie poziomu wiedzy na temat racjonalnego wykorzystania zasobów naszej planety i wytworów człowieka oraz rozwijanie uzdolnień plastyczno-technicznych oraz kreatywności dzieci.

W pierwszej kategorii: I miejsce: Jakub Ostrowski, II miejsce: Martyna Karpiel, III miejsce: Zofia Sabat

W drugiej kategorii: I miejsce: Laura Siwik, II miejsce: Zofia Cypcarz, III miejsce: Kamila Nawara

Dzieci otrzymały atrakcyjne nagrody, ufundowane przez **Fundację Polskiego Funduszu Rozwoju w Warszawie**.

Głównym rezultatem działań projektowych jest aktywizacja dzieci i młodzieży w czasie wolnym poprzez organizację zajęć sportowo-rekreacyjnych oraz krzewienie dziedzictwa kulturowego poprzez naukę regionalnych tańców ludowych i edukacja ekologiczna. Projekt sfinansowała **Fundacja Polskiego Funduszu Rozwoju w Warszawie**.

Koordinator projektu:

Katarzyna Wojtuszevska-Cap

 PFR Fundacja

Zakup sprzętu do szkolnej pracowni fizycznej w ZS w Pobiednie w ramach otrzymanej darowizny

DZIĘKUJEMY Fundacji ORLEN im. Ignacego Łukasiewicza (dawniej Fundacja PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza) za wsparcie finansowe!
opr. ZS w Pobiednie

ORLEN
FUNDACJA IM. IGNACEGO
ŁUKASIEWICZA

W ramach otrzymanej darowizny w kwocie 47 900 zł od **FUNDACJI ORLEN IM. IGNACEGO ŁUKASIEWICZA** (dawniej Fundacja PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza) w Programie Grantowym „Fun Lab” – II edycja, w Zespole Szkół w Pobiednie, na wakacjach zostały zakupione ławki, krzeselka oraz materiały edukacyjne do nowo utworzonej szkolnej pracowni fizycznej. Zakupiony sprzęt pomoże uczniom lepiej zrozumieć teoretyczne zasady rządzące światem, będzie miejscem do odkrywania i eksperymentowania, da uczniom miejsce do interakcji na wielu poziomach. Zestawy do doświadczeń umożliwią uczniom samodzielne przeprowadzanie eksperymentów, co jest kluczowe dla rozwijania umiejętności analitycznych i badawczych.

KULTURA I TRADYCJA

Edukacyjne wakacyjne warsztaty teatralno-muzyczne z kulturą ludową w tle

Z końcem października odbyły się wakacyjne warsztaty teatralno-muzyczne, taneczne i wokalne realizowane przez Stowarzyszenie W Krainie Beskidu Niskiego w ramach projektu „Stare bukowskie obrzędy w nowoczesnym wydaniu”. W zajęciach udział wzięła młodzież z terenu gminy Bukowsko oraz osoby dorosłe zaangażowane w życie kulturalne naszej gminy.

Instruktorzy Danuta Zarzyka, Paweł Kuliga oraz Magdalena Zubel w trakcie twórczych i kreatywnych warsztatów wprowadzili mło-

dzień w świat tradycyjnej muzyki i tańca różnych grup etnicznych, wzbogacając tym samym ich edukację kulturową. Dorośli twórcy ludowi natomiast dzielili się z młodzieżą swoją wiedzą na temat obrzędów weselnych, gwarą, przyśpiewkami oraz muzyką graną i śpiewaną przez ich przodków na terenie naszej gminy. Warsztaty były intensywnym czasem przygotowania do nagrania filmowej wersji obrzędowego wesela bukowskiego w nowoczesnej odsłonie, opartego na wspomnieniach mieszkańców gminy Bukowsko.

Efektem wspólnego działania młodzieży i osób dorosłych kultywujących tradycję i kulturę ludową gminy Bukowsko oraz instruktorów prowadzących warsztaty, jest film nagrany z początkiem września w przestrzeni Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. Premiera filmu będzie miała miejsce z końcem października br.

Wielogodzinne przygotowania do nagrania i samo ponad 12 godz. nagranie w sanockim Skansenie, wymagało od uczestników ogromnego zaangażowania oraz wielu poświęceń. Dziękujemy im wszystkim za wkład włożony w kultywowanie tradycji naszych przodków.

Projekt „Stare bukowskie obrzędy w nowoczesnym wydaniu” sfinansowany został ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej.

opr. Joanna Olchawa

**Ministerstwo
Edukacji Narodowej**

Zadanie realizowane w ramach projektu „Stare bukowskie obrzędy w nowoczesnym wydaniu” sfinansowanego ze środków Ministra Edukacji Narodowej

Sobótka Bukowska i EtnoChill z Euroregionem Karpackim w Nagórzanach

28 czerwca 2025 r. w malowniczych Nagórzanach odbyło się wyjątkowe święto tradycji, muzyki i dobrej zabawy. Wydarzenie zgromadziło wiele osób, które wspólnie obchodzili czas przesilenia letniego, w rytm muzyki tradycyjnej w ludowym i rockowym wydaniu oraz w blasku ognia.

Wokół ogniska do wspólnej zabawy zaprosiła uczestników **Kapela Ludowa Bukowanie** oraz grupa **teatralno-śpiewacza NaTak**. Ich wspólne muzykowanie wprowadziło obecnych w doskonały nastrój. Sanocki **Zespół JSB z Jackiem Galantem**, już w nieco innej stylistyce, rozgrzał publiczność do czerwoności. Energia

rockowego brzmienia udzieliła się zarówno dorosłym, jak i dzieciom. Natomiast **Kolektyw Artystyczny Chimera** z Poznania swoim spektaklem „Iskra żywiołów – ogień Sobótki” obudził w widzach iskrę zachwyty, magii i wspólnoty.

Nie zabrakło atrakcji dla całych rodzin – warsztaty wicia wianków z **Eweliną Matusiak Calineczką**, muzyczne i relaksacyjne z **Bosonogą**, animacje artystyczne z paniami z **Centrum Usług Społecznych w Bukowsku** oraz dmuchane zjeżdżalnie. Wokół sobótkowego ogniska rozpalonego przez niezawodnych druhów z **OSP Nagórzany**, rozbrzmiewały jeszcze długo rozmowy. Panowie czuwali również nad

bezpieczeństwem wydarzenia. Na stoisku **KGW Nagórzanki** serwowały, jak zawsze pyszne tradycyjne słowiańskie przysmaki.

Dziękujemy **Stowarzyszenie Euroregion Karpacki** za współpracę i stworzenie podczas wydarzenia prawdziwej strefy EtnoChill i promocję regionu.

Serdecznie dziękujemy uczestnikom, artystom, partnerom i organizatorom. Wasza obecność stworzyła wyjątkową atmosferę!

opr. Joanna Olchawa

Relacja z 4. Ogólnopolskiego Festiwalu Uniwersytetów Ludowych

W ostatni weekend wakacji, 29-30 sierpnia odbył się 4. Ogólnopolski Festiwal Uniwersytetów Ludowych, który zgromadził w jednym miejscu przedstawicieli, 18 uniwersytetów ludowych z całego kraju. Organizatorami tego wydarzenia zleconego przez Ogólnopolską Sieć Uniwersytetów Ludowych był Uniwersytet Ludowy Rzemiosła Artystycznego oraz Bieszczadzki Uniwersytet Ludowy w partnerstwie z Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku oraz z Gminą Bukowsko.

Podczas festiwalu uczestnicy odwiedzili siedzibę ULRA w Woli Sękowej oraz Bieszczadzkiego UL-a w Rozpuciu. Mieli okazję wziąć udział w różnorodnych zajęciach – od wykładów i debat, po warsztaty artystyczne i rękodzielnicze. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się rozmowy dotyczące przyszłości uniwersytetów ludowych w Polsce oraz ich znaczenia dla rozwoju lokalnych społeczności.

Głównym wydarzeniem festiwalowym była impreza w sanockim skansenie, wypełniona koncertami, stoiskami prezentującymi działania uniwersytetów, warsztatami, prelekcjami, prezentacją filmów przygotowanych przez UL-e. Nie zabrakło też regionalnych smaków przygotowanych przez Koła Gospodyń Wiejskich. Na scenie muzycznej wystąpili: grupa teatralno-śpiewacza NaTak z Bukowskiej, Entre dos Aguas un Teatro, Jonasz Marciniewicz i Katarzyna Jackowska-Enemu, Widymo, Wernyhora, An-

gela Gaber i Tomasz Dybala, a na koniec imprezy do tańca zagrała Kapela Łola.

Atmosfera wydarzenia sprzyjała integracji i wspólnemu świętowaniu idei uczenia się przez całe życie. Festiwal miał na celu promocję uniwersytetów ludowych; miał zaprezentować jak różnorodny i twórczy jest ten ruch oraz jakie ma znaczenie dla rozwoju małych społeczności.

4 Ogólnopolski Festiwal Uniwersytetów Ludowych został sfinansowany ze środków Narodowego Instytutu Wolności – CRSO w ramach Programu Wspierania Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030.

opr. Monika Wolańska

Uniwersytet Ludowy Rzemiosła Artystycznego w Woli Sękowej dla zachowania niematerialnego dziedzictwa regionu

Tegoroczny sezon wiosenny i letni upłynął w ULRA między innymi pod znakiem projektów mających na celu zachowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego naszej gminy i powiatu sanockiego.

Realizowane były dwa duże projekty badawczo-popularyzacyjne. Za zebranie wspomnień najstarszych mieszkańców Woli Sękowej i okolic oraz stworzenie wystawy fotograficznej, prezentującej historię wsi od „ludzkiej strony” odpowiadała Aleksandra Karmelita, kulturoznawczyni, współpracująca z ULRA. Jako realizatorka działań merytorycznych, tak opowiada o tym, co udało się zrobić:

Zachowanie wspomnień o przemianach dokonujących się w czasie życia najstarszych żyjących pokoleń jest równie ważne jak nauka oficjalnej historii. Jako badaczka w nurcie historii mówionej słucham osób starszych, opracowuję wspomnienia, po to, żeby przywrócić lokalnej historii ludzki wymiar. Dzięki temu widzimy, że ludzkie losy nie zawsze są jednoznaczne, że – szczególnie w ocenie trudnych dziejowych zdarzeń – ważna jest jednostkowa perspektywa i decyzje, jakie ludzie podejmowali w obliczu trudności. Zbieranie wspomnień pokazuje też

ważność zwykłych, codziennych spraw, które budują lokalną społeczność przez pokolenia. To jest życie rodzinne, praca, budowanie domu, święta i wspólne celebrowanie niecodziennych wydarzeń spajających wspólnotę. To wszystko staraliśmy się pokazać na wystawie „Wola Sękowa w pamięci i domowych archiwach mieszkańców”. Żeby ją stworzyć zbieraliśmy fotografie i wspomnienia od najstarszych mieszkańców i lokalnych pasjonatów. Udało nam się zebrać wiele fotografii i przeprowadzić rozmowy z osobami pamiętającymi dawne życie naszej wsi i gminy.

Wystawa została pierwszy raz pokazana w czasie IV Zlotu Samochodów Zabytkowych w Woli Sękowej, organizowanego przez Tomasza Sołtysa. Wtedy też odbyło się w Uniwersytecie spotkanie z seniorami i ich rodzinami, oraz podsumowanie projektu. Następne okazje do obejrzenia wystawy będą się nadarzać w czasie imprez i spotkań w Domu Ludowym w Woli Sękowej. Pierwsza nastąpi już pod koniec września na zebraniu wiejskim.

Działania były realizowane w ramach projektu „W pamięci i na zdjęciach. Badania terenowe i wystawa fotografii o Woli Sękowej”, dofinanso-

wanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach programu Narodowego Centrum Kultury, Etnopolska - Edycja 2025.

Kolejnym ważnym przedsięwzięciem ULRA, na skalę powiatu sanockiego, jest kontynuowany już w trzeciej edycji projekt Wrzeczono Czasu, za którego realizację odpowiada etnografka i nauczycielka etnografii w ULRA, Helena Urbańczyk. „Wrzeczono Czasu III”, podobnie jak poprzednie edycje programu, skupia się na zachowaniu pamięci o rzemiośle i rzemieślnikach powiatu sanockiego. W tegorocznej edycji udało się dotrzeć do kolejnych osób, które podzieliły się tajemnicami swojego warsztatu. Przeprowadzono dziesięć ciekawych wywiadów z rękodzielnikami powiatu sanockiego o plastyce obrzędowej, kowalstwie, rzeźbiarstwie, garncarstwie, koronkarstwie i innych dziedzinach. Całość działań przyczynia się do udokumentowania i zachowania pamięci o znikającym już trybie życia i odchodzących zawodach. Działania w projekcie „Wrzeczono czasu III” były dofinansowane ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach programu Kultura Ludowa i Tradycyjna 2025.

Oba projekty zaowocowały także zbiorami wspomnień, które we fragmentach publikujemy na podstronach strony internetowej ULRA. Znajdziecie na nich krótkie wypowiedzi osób biorących udział w rozmowach, dotyczące życia codziennego, pracy, zabawnych i smutnych sytuacji, zdarzających się na przestrzeni ludzkiego życia.

opr. Aleksandra
Karmelita

Spotkania z dawną kulturą miast Nowotańiec i Bukowsko

W dniu 29 czerwca br. boisko i szkoła w Nowotańcu wypełnione były radością, współpracą i wakacyjnymi emocjami. W tym roku w ramach współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Ziemi Bukowskiej realizującego projekt „Podróż w czasie – poznajemy zapomniane” pokaz mody, warsztaty rękodzielnicze i kulinarne dawnych miasteczek galicyjskich w naszej gminie – Bukowska i Nowotańca, przeniosły uczestników w czasy minione, budząc zarówno radość, jak i ciekawość.

Podobnie 17 sierpnia w ramach spotkań z historią miasteczek galicyjskich naszej gminy mogliśmy obejrzeć tańce miejskie w wykonaniu dzieci z Zespołu Szkół w Bukowsku oraz usłyszeć przyśpiewki z jarmarków miejskich przygotowane przez grupę teatralno-śpiewaczą NaTak. Niezmiennie dużym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty rzemiosła z rękodzielniczkami, współpracującymi z Uniwersytetem Ludowym Rzemiosła Artystycznego – Katarzyną Ziomek, Katarzyną Onacko, Ewelina Matu-

siak oraz Moniką Nowakowską. Natomiast na pięknie przystrojonych stoiskach gminnych Kół Gospodyń Wiejskich odbyły się mini warsztaty kulinarne połączone z degustacją dań tradycyjnej kuchni dawnych miast. Podczas wydarzenia zaprezentowana została również ciekawa wystawa poświęconą historii Bukowska i Nowotańca, miejscowości będących niegdyś prężnie funkcjonującymi miastami.

Wydarzenia zorganizowane przez Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Bukowskiej we współpracy z gminą Bukowsko w ramach projektu „Podróż w czasie poznajemy zapomniane” dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z programu Narodowe Centrum Kultury Etnopolska Edycja 2025

opr. Joanna Olchawa

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Etnopolska. Edycja 2025

Detektywistyczne i balonowe przygody w naszych bibliotekach!

W lipcu w bibliotekach – filii w Nowotańcu oraz w Pobiednie – odbyły się wyjątkowe warsztaty dla dzieci, które połączyły naukę z dobrą zabawą.

W obu miejscowościach dzieci miały okazję wcielić się w rolę małych detektywów. Uczyły się zdejmowania odcisków palców, analizowały ślady i rozwiązywały przygotowane zagadki logiczne. Zajęcia wzbudziły ogromne zainteresowanie i pokazały, że kryminalistyka może być fascynującą przygodą.

Dodatkowo w filii w Pobiednie na uczestników czekała jeszcze jedna atrakcja – warsztaty balonowe. Mali artyści tworzyli z balonów serca, kwiaty i rozmaite zwierzątka, co wywołało mnóstwo radości i uśmiechów.

Spotkania w bibliotekach udowodniły, że nauka i zabawa mogą iść w parze. Dzieci nie tylko zdobyły nową wiedzę, ale również rozwijały swoją spostrzegawczość, wyobraźnię i kreatywność.

Serdecznie dziękujemy wszystkim uczestnikom za obecność i wspianą atmosferę!

Zajęcia realizowane były dzięki wsparciu finansowemu firmy Bukowsko Wind Energy Sp.z o.o.

opr. Angelika Królicka

Wizyta studyjna twórców ludowych gminy Bukowsko na Słowacji

Przedstawiciele Urzędu Gminy oraz artyści rękodzielniczy z **Uniwersytetu Ludowego Rzemiosła Artystycznego i Grupy Teatralnej NaTak** spędzili bardzo intensywny i twórczy weekend w Fuliancu na Słowacji. Rękodzielniczy prowadzili dwudniowe, ciekawe warsztaty dla dzieci, młodzieży, turystów i mieszkańców pogranicza polsko-słowackiego, natomiast grupa śpiewacza rozgrzała publiczność swoim występem na zakończenie wydarzenia. Podczas spotkania otwarta została Kuźnia Talentów przy Karpackiej Kolibie, miejscu przeznaczonym dla turystów, mieszkańców i osób chcących zapo-

znać się z rzemiosłem pogranicza polsko-słowackiego.

Wydarzenie zostało sfinansowane w ramach projektu pt. „**Kuźnia talentów przy Karpackiej Kolibie**” ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Program Interreg Polska – Słowacja 2021-2027.

opr. Joanna Olchawa

Akcja Artystyczna Wola Sękowa 2025

W dniach 28 lipca – 2 sierpnia 2025 w Uniwersytecie Ludowym Rzemiosła Artystycznego w Woli Sękowej odbyła się XVIII edycja Akcji Artystycznej Wola Sękowa – wyjątkowego spotkania twórców i miłośników sztuki, zaproszonych przez kierownika artystycznego akcji, Piotra Woronia.

Akcja Artystyczna Wola Sękowa to przestrzeń dialogu, eksperymentu i integracji. W otoczeniu przyrody artyści mają szansę spotkać się, wymienić doświadczeniami i współtworzyć Galerię Plenerową wokół ULRA oraz w przestrzeni Woli Sękowej i okolic. Tym razem różowy flaming stał przy drodze do Woli Jaworowej. Przy budynku uniwersytetu powstało kilka nowych rzeźb, oraz odnowiono prace z poprzednich lat.

W tegorocznej Akcji udział wzięli: Piotr Woroniec, Anna Sołtysik, Marcin Myśliwiec, Radosław Kapcia, Bartosz Rejmak, Ignacy Rejmak oraz grupa wolontariuszy: Magdalena Topka, Daria Dudkiewicz, Grzegorz Danielewicz.

W imieniu artystów i organizatorów zapraszamy do odwiedzania tej niezwykłej galerii rzeźb w Woli Sękowej.

opr. Beata Woroniec

W 8 tygodni dokoła świata

Tytułową podróż odbyła kilkunastoosobowa grupa uczniów ZS w Pobiednie pod opieką Marty Terrier (KGW w Pobiednie), Doroty Radożyckiej (GBP w Bukowsku – Filia w Pobiednie) i Joanny Żytka.

Wakacyjne warsztaty odbyły się dzięki finansowemu wsparciu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bukowsku. W czasie spotkań dzieci „eksplorowały” kolejne kontynenty. Zdobywały wiedzę na temat ich położenia geograficznego, klimatu, ukształtowania terenu, charakterystycznej fauny i flory. Poznawały rdzennych i współczesnych mieszkańców Europy, Azji, Afryki, obydwu Ameryk,

Australii, a także czasowo zamieszkujących Antarktydę naukowców, badaczy, turystów; ich stroje, zwyczaje, przesady, kuchnię. Bawiły się

w popularne na kolejnych kontynentach zabawy ruchowe. Słuchały tradycyjnych baśni.

Główną część każdego ze spotkań stanowiły zajęcia rękodzielnicze. Uczestnicy wykonali ilustrację do baśni, figurkę gejszy techniką origami, bransoletkę z koralików, wycinankową girlandę „papel picado”, tkaną na ramie torebkę „chuspa”, obrazki w stylu malarstwa kropkowego Aborygenów, „antarktyczny” korałek, włóczkowe lalki motanki.

To były wesołe, aktywizujące, kreatywne, absorbujące, ciekawe, jedyne w swoim rodzaju, edukujące wakacje!

(Zainteresowanych dokładniejszym przebiegiem cyklu 8 spotkań zapraszamy do przeczytania notek i obejrzenia zdjęć na FB – Twórcze lato, co Ty na to?)

opr. Marta Terrier

Chleb w polskiej tradycji

*„Do kraju tego, gdzie kruszynę chleba
Podnoszą z ziemi przez uszanowanie...
tęskno mi Panie”*

C.K. Norwid

Jemy go kilka razy dziennie. Podświadomie staramy się dbać o to, aby się nie marnował, by nie był wyrzucany na śmietnik. Do dziś dnia w niektórych domach kawałek chleba, który upadł na ziemię, całuje się i przeprasza. Niektórzy przed odkrojeniem pierwszej kromki kreślą znak krzyża na spodniej stronie bochenka. Inni zaś pilnują, aby nie kłaść chleba na stole „do góry nogami” i oburzają się, gdy ktoś wbija w niego nóż.

Dlaczego? Skąd bierze się w naszym kraju, ten może dla wielu dziwny, ale jakże głęboki szacunek dla chleba, pożywienia codziennego i tak powszechnego. Chleb to część naszej narodowej kultury, a szacunek do niego jest wyrazem i przejawem odziedziczonego po przodkach systemu wartości. W polskiej tradycji chleb to symbol daru Bożego, dostatku i pomyślności. A wzięto się to stąd, że nie zawsze i nie dla wszystkich był on pożywieniem podstawowym i codziennym, a przede wszystkim trzeba było na ten „chlebuś” ciężko pracować, zanim się go jadło. Dlatego tak piękne są wspomnienia ludzi ze wsi, bo dla nich chleb to nabożeństwo, to tajemnica, to świętość. Brak w domu chleba to bieda i głód. Odzwierciedlenie szacunku dla chleba znajdujemy w wielu zwyczajach, legendach i baśniach ludowych. Ładnym przykładem szanowania chleba, dla wszystkich, którzy na niego w pocie czoła pracowali był rzadko już spotykany zwyczaj „przepraszania”. Polegał on na

tym, że podnosząc chleb lub kromkę chleba, która przypadkiem upuszczona została na podłogę, należało ją trzykrotnie ucałować mówiąc: „Boże daruj mi!” Inną praktyką jeszcze dzisiaj stosowaną, jest zwyczaj żegnania rozpoczynanego bochenka. Tej czynności bardzo często towarzyszy wypowiadanie następującej formuły: „W imię Ojca i Syna, niech nie zostanie ani kruszyna. Spożywajcie z Bogiem”. Obowiązywał również zakaz spożywania wszelkich darów Bożych w czapce na głowie. Nie wolno też było bawić się chlebem, bębnić po bochenku palcami lub nożem, lepić z niego kuleczkę czy figurkę dla zabawy. Wszystkie te czynności traktowano jako znęcanie się nad nim, a wynikało to z tego, że jednym z dogmatów chrześcijaństwa jest wiara w przemianę chleba w ciało Chrystusa podczas Mszy św. Chleb staje się wtedy darem Ojca, Wielką Tajemnicą, pokarmem na drogę do nieba oraz zadatkiem przyszłej chwały. Z tego też zapewne powodu prosty lud wierzył, że proces składający się na wyprodukowanie bochenka chleba porównywany jest jedynie z męczeństwem Chrystusa. Najlepiej przekonanie to ilustruje polska legenda w której chleb o swoim męczeństwie tak mówi: „Mnie biją po głowie cepami, rzucają o ziemię, miotłą zamiatają, a na zimę wysiewają, gdy wyrosnę, to mnie przez pół żną, podcinają ręce i nogi, w snop wiążą, w kopy składają, że wytchnąć nie mogę i do wozu żerdzią przywiązują. Później ziarno na piecu suszą, między kamienie kładą i mielą na czysto, a potem kulakiem ugniatają, w ogień sadzają, nożem krają i jeszcze doczekać się nie można, by mię zjedzono”.

Od wieków chleb stanowi ważny element polskiej kultury, dlatego stał się częścią wielu wydarzeń oraz obrzędów. Staropolski zwyczaj mówił, że należy się nim dzielić z każdym, kto tylko o to prosił. Bochnem chleba witano gości i podróżników czy pielgrzymów na znak szacunku oraz gościnności. Dzisiaj zwyczaj ten ma swoje odzwierciedlenie w powitaniu państwa młodych chlebem i solą przed rozpoczęciem uroczystości weselnych. Chlebem w postaci opłatka łamiemy się także podczas wieczerni wigilijnej na znak pojednania i miłości. Chleb to końcowy wytwór ciężkiej pracy ludzkiej najpierw na roli, a następnie podczas wypieku pieczywa. Oznacza szacunek do pracy oraz urodzajne plony, dlatego od lat pozostaje nieodłącznym elementem wszystkich obchodów święta plonów zwane tradycyjnie dożynkami.

Z tego wynika wniosek, że wszystko zaczyna się i kończy na chlebie, darze Boga i owocu pracy polskiego chłopca, rolnika. Chlebie, który wyrósł z polskiej ziemi – ziemi rodzicielskiej, dojrzewał w polskich kłosach, w których szumiął polski wiatr. Chlebie, dla którego kult i szacunek od stuleci był w Polsce na pierwszym miejscu, po szacunku należnym Bogu i rodzicom. Dlatego, jak wołał Ojciec Święty Jan Paweł II w Krośnie, podczas pielgrzymki do Ojczyzny w 1997 r.: „Pozostańcie wierni tradycji Waszych praociców. Oni podnosząc wzrok znad ziemi, ogarniali nim horyzont, gdzie niebo łączy się z ziemią i do nieba zanosili modlitwę o urodzaj, ziarno dla siewcy i ziarno dla chleba. Oni w imię Boże rozpoczynali każdy dzień i z Bogiem swoje rolnicze dzieło kończyli”.

Halina Martowicz

Źródło:Wajda A. - Chleba naszego powszedniego...

Zakończył się cykl warsztatów rękodzielniczych na Uniwersytecie Samorządności

Zakończyły się warsztaty rękodzielnicze organizowane w ramach Uniwersytetu Samorządności w gminie Bukowsko. Spotkania zgromadziły liczne grono uczestników zainteresowanych odkrywaniem i rozwijaniem swoich zdolności artystycznych. Pod okiem prowadzących uczestnicy poznawali różnorodne techniki rękodzielnicze, tworzyli własne prace i dzielili się pomysłami, inspirując się nawzajem. Mieszkańcy powiatu sanockiego zdobyli podczas zajęć umiejętności haftowania na

tamborku z **Moniką Nowakowską**, biżuterii koralikowej z **Ewelina Matusiak**, malowania na szkłe z **Katarzyną Onacko** i sutasz z **Justyną Chabińską**.

Warsztaty były nie tylko okazją do zdobycia nowych umiejętności, ale także do integracji i budowania więzi międzypokoleniowych. Wspólne działania pokazały, jak wielką wartość ma tradycja rękodzieła, łącząca elementy lokalnej kultury z twórczą współczesnością.

Dzięki zaangażowaniu uczestników i przyjaznej atmosferze zajęcia zakończyły się wieloma pięknymi pracami, a przede wszystkim poczuciem satysfakcji i radości ze wspólnego działania.

opr. Joanna Olchawa

PODKARPACKIE
przestrzeń otwarta

Zadanie realizowane z Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021-2025 w ramach II etapu koncepcji „Uniwersytet Samorządności”, dofinansowane z budżetu Województwa Podkarpackiego

Letnie pikniki pełne słońca i dobrej zabawy

Pierwszy weekend lipca obfitował w wydarzenia plenerowe, które zgromadziły całe rodziny w trzech miejscowościach naszej gminy w Bukowsku, Nadolanach i Wolicy, oferując niezapomniane chwile i wyjątkowe atrakcje dla uczestników w każdym wieku.

W sobotnie i niedzielne popołudnie miejscowości te tętniły życiem za sprawą Pikników Rodzinnych zorganizowanych przez Sołtysów, Rady Sołeckie, Koła Gospodyń Wiejskich i Ochotnicze Straże Pożarne oraz zaangażowanych mieszkańców miejscowości. W Bukowsku w organizację wydarzenia włączyła się również UKS Bukowianka oraz Rada Rodziców ze szkoły w Bukowsku.

Domowe lokalne przysmaki przygotowane przez KGW Nadolany, KGW Woliczanki, KGW Bukowianki nie tylko cieszyły podniebienia, ale także przypominały o bogactwie kulinarnym naszego regionu. Kobięca dobra energia i gościnność pań z KGW sprawiły, że każdy czuł się tu jak w domu.

Druhowie OSP czuwali nad bezpieczeństwem uczestników, prezentowali sprzęt strażacki, prowadzili pokazy ratownictwa i organizowali zabawy dla dzieci. Nieocenione było także zaangażowanie sołtysów poszczególnych miejscowości, którzy wspólnie z lokalnymi liderami dbali o sprawny przebieg wydarzeń, przygotowanie terenu, organizację logistyki i promocję pikników wśród mieszkańców.

Z myślą o najmłodszych mieszkańcach gminy panie z Centrum Usług Społecznych w Bukowsku przygotowały malowanie twarzy, zajęcia plastyczne i inne atrakcje, które cieszyły się ogromnym zainteresowaniem dzieci i ich rodziców.

Dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do organizacji tych wydarzeń. Dzięki Wam lato w gminie Bukowsko ma smak serdeczności, wspólnoty i dobrej zabawy.

opr. Joanna Olchawa

Nowa płyta Kapeli Ludowej Bukowianie

Początkiem lipca br. ukazała się nowa płyta Kapeli Ludowej Bukowianie nagrana w Polskim Radiu Rzeszów. Płyta „Na ludowo i biesiadnie” jest zapisem wspólnej pracy kapeli w składzie: Henryk Pałuk (kierownik ka-

pli), Katarzyna Kociuba, Marian Czapla, Tomasz Bieda, Edward Pisaniak, Andrzej Sabat, Krzysztof Pałuk oraz wokalistki Anna Kusz i Małgorzata Garbowska.

Z okazji 55-lecia istnienia członkowie kapeli przygotowali zupełnie nowy materiał, który spodoba się nie tylko miłośnikom muzyki ludowej.

Wydawcą płyty jest Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Bukowskiej w Bukowsku. Projekt został sfinansowany z budżetu gminy Bukowsko w ramach Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

Realizacja tego projektu jest kolejnym krokiem do przedstawienia zapomnianych elementów kultury ludowej i wpłynie na poznanie lokalnej kultury, historii i tradycji w zaciszu domowego ogniska integrując jednocześnie lokalną społeczność wokół zjawiska kulturowego.

Osoby zainteresowane nabyciem płyty prosimy o kontakt z Kapelą.

opr. Joanna Olchawa

Aktywne wakacje w Cosmosiku

Okres wakacyjny to czas odpoczynku od nauki szkolnej, ale nie od piłki nożnej. Z uwagi na duże zainteresowanie treningami nie wprowadzaliśmy przerwy wakacyjnej, cały czas trenując i aktywnie uczestnicząc w turniejach.

Lato powitaliśmy podczas wydarzenia organizowanego na placu przy naszej szkole, gdzie prowadziliśmy turniej klas. W tym roku puchar powędrował do klasy 6 (obecna 7) a w klasach młodszych do klasy 3 (obecna 4). Szkolne rozgrywki podczas Powitania Lata stały się już tradycją, w której uczestniczymy z ogromną radością.

Od początku wakacji nasze drużyny brały udział w wielu turniejach m.in. w Pielni, Besku, Zarszynie, Długiem, Grabownicy zazwyczaj plasując się na podium. Jednym z najważniejszych wakacyjnych wydarzeń była organizacja **Letniego Turnieju Cosmosik Cup 2025**. W sierpniowy weekend przez nasze boisko przewinęło się ok. 340 zawodników w różnym wieku. Sportowe emocje sięgały zenitu, a gra cieszyła nie tylko zawodników, ale i rodziców, którzy licznie przyjechali kibicować. W trakcie dwudniowego turnieju drużyny z całego regionu dawały z siebie 200%. Były gole z kosmosu, parady bramkarzy jak w Lidze Mistrzów i emocje do ostatniego gwizdka.

W trakcie zawodów rywalizowały ze sobą cztery roczniki 2012, 2014, 2016, 2018. W każdej grupie wiekowej wyłoniono zwycięzców oraz przyznano nagrody dla najlepszego zawodnika, strzelca i bramkarza turnieju. Choć nagrody przyznane, to jednak najważniejszy był uśmiech na twarzach dzieci, dobra zabawa i zdrowa rywalizacja. Już odliczamy dni do kolejnej edycji. Kto wie, może to właśnie tu rośnie przyszły Lewy albo Szczesny?

Dziękujemy drużynom za sportową rywalizację i fair play. Wszyscy zawodnicy pokazali charakter i wielkie serce do piłki.

Serdecznie dziękujemy także wszystkim rodzicom i sympatykom naszego Cosmosika, którzy pomogli w organizacji turnieju. Niewątpliwie było to dla nas duże wyzwanie, jednak słysząc opinie trenerów i samych uczestników daliśmy radę. Wydarzenie dofinansowane zostało ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach projektu pt. „Piłka Nożna - sport i pasja” oraz ze środków Starostwa Powiatowego w Sanoku w ramach projektu „Sport nasza pasja”.

Z uwagi na wiek naszej najstarszej grupy podjęliśmy decyzję, aby zgłosić ich do rozgrywek w Lidze Trampkarza Starszego. Przygotowując się do rozgrywek podczas wakacji zagraлиśmy kilka sparingów. Mieliśmy przyjemność zagrać z Akademią Piłkarską Ruch Radzionków oraz MKS Krakus Nowa Huta Kraków, ponadto graliśmy z drużynami z Polańczyka i Baligrodu. Sparingi i treningi przełożyły się na to, że świetnie sobie radzą w zmaganiach ligowych i do chwili obecnej nie przegrali jeszcze żadnego meczu. Co ogromnie nas cieszy. Prócz trampkarzy, nasi zawodnicy grają w lidze Młodzik Starszy, gdzie nasi zawodnicy całkiem nieźle sobie radzą. Od września ruszyła także Liga Orlika, w której grają wszyscy nasi adepci bez względu na stopień zaawansowania treningów i umiejętności. Każdy mecz, turniej czy trening to okazja do szlifowania swoich umiejętności ale także do dobrej zabawy i integracji. Wakacje zakończyliśmy także sportowym akcentem jednak nie z piłką, a z kajakami. W ostatnią niedzielę wakacji dzieci wraz z rodzicami miały okazję przepłynąć kajakiem 22 km z Sanoka do Ulucza, było to niewątpliwie duże wyzwanie ale i atrakcja pełna radości. Po spływie

wszyscy spotkaliśmy się w naszej nowej altanie na stadionie, gdzie wspólnie zorganizowaliśmy grilla i rozgrywki na murawie. Na uwagę zasługuje coraz lepsza gra naszej najmłodszej drużyny, która w pierwszy weekend września zajęła 2 miejsce na turnieju w Tarnowcu, wcześniej świetnie się prezentując podczas pikniku w Zagórzcu i sparingu w Pielni. Więcej drużyn i zawodników to także więcej sprzętu i wyposażenia, które systematycznie kupujemy. Nasi trampkarze w sierpniu otrzymali nowe stroje meczowe, których prezentacja odbyła się na Letnim Turnieju Cosmosik CUP 2025. Stroje zostały zakupione w ramach realizowanego przez nas projektu z MSiT. To nie koniec naszych zakupów, jednak o tym będziemy informować później. Tymczasem wszystkim życzymy powodzenia w ligowych rozgrywkach i mnóstwa radości ze spotkań z piłką.

opr. Sebastian Błazejowski

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

Wydarzenie dofinansowane ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach projektu pt. „Piłka Nożna - sport i pasja” oraz ze środków Starostwa Powiatowego w Sanoku w ramach projektu „Sport nasza pasja”

Powiat
Sanocki

Pasja, przygoda i pomoc – nasi mieszkańcy wzięli udział w Rajdzie Koguta i Złombolu

Tegoroczny sezon rajdowy obfitował w emocje i niezapomniane chwile. Nasi mieszkańcy i sympatycy zabytkowej motoryzacji wzięli udział w dwóch wyjątkowych wydarzeniach – Rajdzie Koguta oraz Złombolu. Oba rajdy łączy wspólny cel: pomoc potrzebującym dzieciom.

Rajd Koguta

Jak co roku, Rajd Koguta wystartował w tym roku startował z Oławy, a zakończył się 22 czerwca w Piwnicznej-Zdroju. W tegorocznej edycji wzięło udział ponad 3000 uczestników, a dzięki wspólnemu wysiłkowi udało się zebrać rekordową kwotę 3 620 650,42 zł na leczenie chorych dzieci. W jednym Żuku uczestnikami byli Tomasz Sołtys i Wiktoria Kowalik z naszej gminy oraz Karolina Słapińska z Sanoka. Natomiast z gminy Zarszyn wystartowali: Monika, Zbigniew, Zuzanna i Tobiasz Szatkowscy. Obie załogi podróżujące zabytkowymi żukami bez awarii dotarły do Piwnicznej-Zdroju. Na trasie spotkali wielu znajomych, a także poznali nowych pasjonatów starych samochodów.

Złombol – Chorzów – Giresun (Turcja) i dalej do Gruzji

Kolejną przygodą był Złombol, największy charytatywny rajd starych samochodów w Europie. W tym roku wystartowało w nim aż 830 załóg, z czego większość szczęśliwie dotarła na metę. Wśród uczestników znaleźli się Tomasz Sołtys i Karolina Słapińska, którzy wyruszyli w trasę swoim 41-letnim żukiem.

Rajd rozpoczął się 5 lipca w Chorzowie, skąd załoga ruszyła w stronę Turcji. Warunkiem udziału w Złombolu była zbiórka minimum 2800 zł na dzieci z domów dziecka – nasi reprezentanci zebrali tę kwotę w mniej niż 24 godziny. A w sumie udało im się zebrać kwotę 6520zł.

Na metę w tureckim Giresun dotarli po 5 dniach podróży, a następnie – za namową znajomych – pojechali jeszcze dalej, do Gruzji. W sumie wyprawa trwała 21 dni, a trasa wiodła przez Słowację, Węgry, Serbię, Bułgarię, Turcję, Gruzję i Rumunię.

W sumie przejechali 8629 km, spalili 1300 litrów gazu i 20 litrów benzyny, najwyższa temperatura w kabinie żuka wyniosła aż 47°C w Stambule.

Żuk, którym jechali, wzbudzał ogromny podziw wśród uczestników, ponieważ – w przeciwieństwie do wielu zmodyfikowanych pojazdów – jest niemal w pełni fabryczny. Założone są nawet oryginalne opony Stomil Olsztyn z 2002 roku. Dołożono jedynie kilka praktycznych rozwiązań: w miejscu drabiny zamontowano drewnianą skrzynię ładunkową, z oryginalnych węży ssawnych wykonano zbiorniki na wodę, a także zamontowano przetwornicę i panel słoneczny zasilający m.in. lodówkę.

Na trasie towarzyszyli im na początku znajomi z Bieszczadzkiego Żuka aż do Budapesztu, później jechali sami, a w Bułgarii spotkali ekipę Dziką Śnieżną – doświadczonych złombolowych znajomych, którzy startowali już w pięciu edycjach Złombolu. Wspólnie z nimi kontynuowali podróż aż do Polski.

Podczas wyprawy uczestnicy mieli okazję: poznać lokalne smaki i tradycje, zwiedzić kościoły, cerkwie i meczety, spędzić noc w jaskini, zobaczyć latające balony w Kapadocji, przejechać malowniczą Gruzińską Drogę Wojenną i rumuńską Transalpinię, a także zwiedzić wiele zamków, twierdz i miast skalnych. Niecodziennym zjawiskiem były dla nich również konie, krowy i świnie chodzące po drogach bez żadnego nadzoru, które nic sobie nie robiły z przejeżdżającymi samochodami. W Turcji odwiedzili polską wioskę Polonezköy, gdzie spotkali tamtejszego wójta, który doskonale mówi po polsku. Na mecie w Giresun uczestników przywitał burmistrz miasta, zapraszając 40 osób na wyjątkowy rejs statkiem na pobliską wyspę.

Nie obyło się też bez awarii: pękniętej dętki, problemy z ładowaniem akumulatora, ciekącego tylnego mostu czy wyrobionego łożyska wyciągowego sprzęgła. Jednak duch przygody i chęć niesienia pomocy zwyciężyły. Warto podkreślić, że zbiórka w ramach Złombolu nadal trwa, a do tej pory udało się już zgromadzić prawie 3,5 miliona złotych dla podopiecznych domów dziecka.

– Zobaczyliśmy zapierające dech w piersiach widoki, poznaliśmy nowe kultury, niezwykle przyjaźnie nastawionych do Polaków ludzi i wielu pasjonatów zabytkowych samochodów – podkreślają uczestnicy.

Wspólny cel

Choć oba rajdy różniły się trasą i skalą, łączyła je jedna idea – pomoc dzieciom w potrzebie. Dzięki takim inicjatywom pasja do starych samochodów nabiera jeszcze większego znaczenia, a uczestnicy pokazują, że przygoda może iść w parze z dobrym sercem.

opr. Tomasz Sołtys

Zawody rowerowe dla dzieci KIDS RACE w Bukowsku

Za nami zawody rowerowe dla dzieci KIDS RACE na stadionie sportowym w Bukowsku, które jak co roku gromadzą młodych rowerzystów nie tylko z gminy Bukowsko.

W 4 kategoriach wiekowych wystartowało 70 dzieci do 12 roku życia. Dzieci otrzymały atrakcyjne pakiety startowe oraz medale, które wręczyli na mecie Wójt Gminy Bukowsko Marek Bańkowski oraz przedstawiciele organizatora

zawodów Cosmosik Nowotaniec Sebastian Błażejowski i Tomasz Jasiński.

Zawody ponownie dostarczyły dzieciom i rodzicom niezapomnianych emocji, natomiast miasteczko sportowe zorganizowane wspólnie z UKS Bukowianka pozwoliło na relaks i odpoczynek po wysiłku sportowym.

Zawody zorganizowane zostały w ramach projektu pt. „Sport nasza pasja” dofinansowanego ze środków Powiatu Sanockiego.

opr. Joanna Olchawa

Sportowy piknik rodzinny w Zboiskach

W niedzielne popołudnie 24 sierpnia br. odbył się Piknik Rodzinny w Zboiskach, który zgromadził mieszkańców w radosnej, pełnej atrakcji atmosferze. Na uczestników czekały gry i zabawy dla dzieci, animacje, konkursy z nagrodami, a także strefa kulinarna przygotowana przez KGW oraz OSP. Dorośli mogli skorzystać z warsztatów i wspólnych aktywności sportowych, a najmłodszy – z dmuchanych zamków i malowania twarzy. Było smacznie, kolorowo obraz mnóstwo uśmiechu.

Członkowie Klubu Boks i Samoobrony Wilki Pobiedno zaprezentowali pokazy walk pełnych pasji i sportowego ducha. Od września klub otwiera swój oddział w Zboiskach. Już dziś zapraszamy młodzież na bezpłatne treningi.

Wydarzenie stało się okazją do integracji, rozmów i spędzenia czasu w gronie rodziny i przyjaciół. Organizatorzy dziękują wszystkim za udział, zaangażowanie i wspólną zabawę. Dzięki takiej frekwencji i atmosferze piknik na długo pozostanie w pamięci uczestników.

opr. Joanna Olchawa

„Strażak na szlaku” ponownie z udziałem druhow gminy Bukowsko

5-6 lipca 2025 r. po raz trzeci druhowie z gminnych OSP godnie reprezentowali naszą gminę w akcji „Strażak na szlaku”.

Sylwester Żytka, Emil Chodakowski Marcin Czapla, Rafał Garncarz, Tomasz Skiba, Tomasz Starzewski, Bartosz Bochnak, Szymon Roczniak z OSP KSRG Bukowsko oraz Marcin Gorzkowski, Iwona Gorzkowska, Mateusz Gosztyła, Natalia Rabicka, Angelika Rabicka z OSP KSRG Nado-

lany, podejmując ogromny wysiłek, w pełnym umundurowaniu bojowym i aparatach ochrony dróg oddechowych (o łącznej wadze 25 kg), zdobyli szczyt Babiej Góry. Ich determinacja i poświęcenie były wyrazem wsparcia dla tych, którzy na co dzień toczą trudną walkę o zdrowie i życie.

Tegoroczna edycja zgromadziła aż 998 ratowników z ponad 200 jednostek straży pożar-

nej z całej Polski. Uczestnicy nie tylko zdobywali górskie szczyty, ale także aktywnie promowali ideę rejestracji w bazie potencjalnych dawców szpiku. W wielu miejscach odbywały się punkty informacyjne oraz rejestracyjne, dzięki czemu kolejne osoby mogły dołączyć do grona potencjalnych dawców, dając nadzieję chorym na całym świecie.

W tym roku szli przede wszystkim dla jednej osoby – cudownej żony i kochającej mamy niespełna rocznej córeczki, która walczy z ostrą białaczką. Jesteśmy pełni wiary w to, że znajdzie się dla niej dawca szpiku.

Bogu na chwałę, ludziom na ratunek!

Ich wspólne wyjście wspierali druhowie: OSP KSRG Nadolany, OSP Markowce, OSP Pielnia, OSP Pobiedno, OSP Rzeszów-Wilkowija, OSP Hłomcza, OSP Korzeniów, OGPR Zawadka Brzostocka oraz OSP Nowotaniec.

Wielkie gratulacje dla dzielnych druhow z gminy Bukowsko.

Kapliczka dziękczynna na Koźmówce w Nowotańcu

W przydomowym ogrodzie w otoczeniu zieleni, w podziękowaniu za opiekę świętego Michała Archaniola w trudnych sytuacjach oraz z szacunku dla zmarłych z rodziny Koźmów, pani Teresa Koźma-Sternik w 2018 roku ufundowała murowaną trzykondygnacyjną kapliczkę z kamienia naturalnego na rzucie kwadratu.

Pierwsza dolna kondygnacja, czyli podstawa ma wymiar 90 cmx90 cm, wys. 40 cm, na której wygrawerowany jest napis „Któż jak Bóg Idźcie głosić” czyli hasło Archaniola Michała, który przeciwstawił się szatanowi okrzykiem „Któż jak Bóg” – co znaczy, że nikt nie jest równy Bogu i nakazując innym iść i głosić tą prawdę. Niżej napis Koźmówka MMXVIII czyli miejsce zamieszkania rodziny Koźma pokoleniowo oraz data poświęcenia budowli. Na każdej z czterech stron cokołu wygrawerowane w kamieniu są imiona z rodziny – Franciszek, Jadwiga, Paweł, Teresa, Józef, Eugeniusz. Druga, węższa kondygnacja o wymiarach 70 cmx70 cm ma wysokość 100 cm. Wewnątrz prze-

szklonej wnęki usytuowana jest drewniana rzeźba Michała Archaniola, zwycięskiego wojownika, który przygniata nogą szatana. Trzecia kondygnacja ma wymiar 60 cmx60 cm, wys. 60 cm i we wnętrzu znajduje się obraz matki Bożej Niepokalane Serce, nawiązujący do objawień fatimskich, których wskazuje na głębokie oddanie oraz jej macierzyńską troskę o ludzkość, podkreślając jednocześnie doskonałość i bezgrzeszność. Znajduje się tam również figurka Maryi Panny z której z rozłożonych rąk rozchodzą się promienie światła. Kapliczka zadaszona jest delikatnie zaokrąglonym, kopertowym daszkiem i pokryta gontem. Daszek wieńczy, prosty krzyż. Fundatorka tej kapliczki pani Teresa – emerytowana nauczycielka z Nowotańca, zmarła w dniu 13.06.2022 r. po długiej i ciężkiej chorobie, przechodząc pod wstawiennictwo Michała Archaniola, w którego tak bardzo wierzyła, otwierając się na działanie ducha Świętego, uprosiła pokój duszy i weszła do Ojczyzny Wiecznej.

opr. Zdzisław Bednarczyk

Słownik bukowski wg. Tadeusza Żytki

chlapać jęzorem – gadać byle co
chlyw – chlew, bałagan, nieporządek
chłop – mąż
chłopy – mężczyźni
choć co – byle co
chołpa, chałupa – dom
chrobol, chrobak – owad, robak
chrućki – larwy małej ćmy, które w stadium larwalnym żyją pod czystymi wodami w rurkach, do których przyklejone są małe patyczki i żwir – przysmak ryb. Za moich czasów w Bukowcu i Sanoczku pełno było tych larw z których korzystało się przy łapaniu ryb na wędkę
chryja – awantura, ale też brzydka twarz, gęba
chwalidupcia, chwalipięta – w języku rusińskim przetrwało; chwaalięjcia.
chyrlóc – kaszleć
chyrlók – chorowity człowiek
ckliwić – łaskotać
ckliwki – łaskotki
chodźć do kogoś – kawaler przychodził do panny z wizytą – u nas były to dni tygodnia ściśle określone przez tradycję: czwartek, sobota i niedziela. Stąd, być może wzięło się określenie: „chodźć ze sobą”. W polskiej literaturze znalazłem dwa piękne określenia tego zjawiska: „smalić cholewki” i „chodźć w kopcerczaki”
chrust – to oczywiście suche gałązki drewna służące do podpalenia pod kuchnią, lub do rozpalenia ogniska. U nas miało to również inne znaczenie – tak nazywano faworki – nie tylko u nas
chrustawki – małe śliwki słodko- kwaśne, najlepiej smakowały niedojrzałe. Myślę, że nazwa wzięła się od słowa chrupawki – coś do schrupania
chryja – awantura (z ruskiego)
chyć – złapać – ze starosłowiańskiego
chyczki – resztki warzyw i zbóż (żdźbła), obgryzione przez bydło, lub przez dziką zwierzynę. Czasem wymokły ziemniaki, lub buraki i pozostałości ich badyli tak u nas nazywano – prawdopodobnie z języka ruskiego
chylcki – prace polowe i nie tylko wykonywane w pozycji pół-zgiętej np.: pielienie, przerywanie buraków, czy zbieranie ziemniaków
chyża – chata łemkowska – budynek mieszkalny połączony z gospodarczym. Za czasów mojego dzieciństwa większość zabudowań w Bukowsku taką

miało konstrukcję – no cóż, takie były wtedy trendy budowlane
chyży – szybki, prędko
coby – żeby
cosik – coś, co nieco
coś szczeło – zgubiło się, zapodziało, zniknęło – do dziś to słowo funkcjonuje w języku ukraińskim
cudok – dziwak
cudować – robić głupie rzeczy, wygłupiać się
cumelek – smoczek dziecienny
cybki – młody szczypiorek i każde inne pędy, które zakiełkowały na grzędce.
cycok – młode zwierzę, które jeszcze ssie – osesek
cyganisz, cygoniś – kłamiesz, kłamać
cygarnica – metalowe pudełko do przechowywania papierosów
cygarniczka – rurka z rozszerzonym końcem służąca do palenia papierosów – szklana, lub drewniana (najlepsza z wiśni) – inaczej fifka
cygary – papierosy
cygon – kłama
cygonica – kłamaczka
człapać – ledwo iść
cymbergaj – tą nazwę i grę poznałem w szkole średniej – jest to imitacja piłki nożnej rozgrywana przez dwie osoby na ławce szkolnej. Piłką była jednogroszówka, a zawodnikami monety przedwojenne o nominale 50gr.
Uderzało się w piłkę zawodnikiem przy pomocy grzebienia lub patyczka po lodach
cymes – słodka żydowska potrawa z owoców – w języku polskim, to słowo, to rarytas
cyngiel – przycisk
cyrkularka – pilarka tarczowa (z łac.)
cyrnice, czernice – jeżyny (w staropolskim- ożyny)
czapraszka – łebek grzyba, ale znalazłem w słowniku inne znaczenie – rodzaj zapinki do żupana szlacheckiego
czepigi – dwa uchwyty do pługa, którym orało się ziemię – taka kierownica
czerpok – poodbierak
czerwień – kolor w kartach – kier
czmyr – mnóstwo
czochoać się – zwierzęta czochoły się o drzewa, o ściany (ocierały się), a ludzie drapali się w głowę, wierzili włosy – to było też czochoanie

czorny – czarny
czyiści – trzydzieści
czyności – trzynaście
ćmiele – trzmiele
ćmok – zmierzch
„do fundamentu” – zniszczyć coś dokumentnie, ale również rozebrać coś lub kogoś do końca, a także spić się do nieprzytomności
dej ze – daj!
dej mi! – daj!
denko – spód skopka, cebrzyka, ale także przykrywka garnka
despekt – coś zrobione na złość komuś, przykra niespodzianka, nieprzyjemność
drapak – zużyta miotła, która służyła do oczyszczania butów z błota przed wejściem do domu
drewniak – typowe buty w podkarpackich wsiach w okresie międzywojennym.
Był to but z grubą drewnianą podeszwą i naszym kawałkiem płótna lub skóry.
Opis znam z opowiadań dziadków i rodziców. Buty te w Polsce przeżyły renesans w latach 70. XX wieku po występie ABBY w naszym kraju. Od kilkudziesięciu lat są bardzo popularne w Holandii. Zwane były również chodakami. Inne znaczenie tego słowa to sztywniak – dotyczy człowieka
drewnianka – denaturat
druciarz – za czasów mojego dzieciństwa większość garnków w kuchni była żeliwna lub ceramiczna. Miały wadę – często pękały. Co jakiś czas we wsi pojawiał się domokrążca, który naprawiał uszkodzone naczynia drutując je drutem stalowym – stąd nazwa – druciarz. Oprócz tego lutował garnki i ostrzył noże.
Znikają z naszego pejzażu domokrążcy, którzy oferowali: obrazy, czy chodniczki ze szmat oraz wiele innych rzeczy. W polskiej kinematografii podobny obrazek przetrwał w serialu „Daleko od szosy”. Ja też wtedy miałem daleko do szosy.
Dzisiaj tego typu sprawy załatwia się przez wszechobecny Internet, chociaż forma sklepów spożywczych objazdowych funkcjonuje do dziś – tyle pozostało z instytucji domokrążców
druśłok – cedzak, durszlak
drużka – druchna na weselu – jest podobne słowo bliskobrzmiące; dróżka, czyli mała droga
c.d.n.

Wspomnienia Bronisławy Nycz z domu Bednarz, ur. 1.09.1925 r. w Bukowsku

Przed wojną Bukowsko liczyło około 5 tysięcy ludności, w tym prawie połowa Żydów. Wiem to od ojca, który przeprowadzał ewidencję ludności w gminie Bukowsko. W Bukowsku znajdował się Sąd Powiatowy, tzw. grodzki, trzech sędziów w tym jeden ruski. Był też Urząd Notarialny, posterunek Milicji z aresztem, urząd podatkowy, poczta, szkoła podstawowa 7-klasowa, apteka, drogeria miejska. Bukowsko posiadało prawa miejskie i posiadało 2 lekarzy, kółko rolnicze, Nadleśnictwo, Kasę Pożyczkową tzw. Stefczyka oraz 33 sklepy różnej branży.

Mój ojciec, Michał Bednarz, urodzony w 1897 r. jako małoletni chłopiec został wyznaczony na wojnę do koni. Ranny w ramię koło obojczyka długo był w szpitalu. Gdy wyzdrowiał, dowiedział się że Józef Piłsudski organizuje pierwszą brygadę Legionów, więc zgłosił się na ochotnika. Służył w pierwszej brygadzie Legionów i był z siebie bardzo dumny. Po powrocie do domu zmagał się ze skurczonym

mięśniem łydki, przez co miał nogę krótszą o 1 cm. Po pewnym czasie starał się o rentę inwalidzką. Pisał listy do Józefa Piłsudskiego i otrzymał zawiadomienie, że musi się zgłosić osobiście. Dostał informację gdzie ma się zgłosić. Po osobistym spotkaniu z Piłsudskim otrzymał dyplom za zasługi dla dzielnego żołnierza oraz Krzyż Virtuti Militari w Warszawie. Wiosną i jesienią otrzymywaliśmy paczki. Na wiosnę pantofle, skarpety, swetry, fartuchy szkolne. Na jesień buty, pończochy, płaszcze, berety i bieliznę osobistą. Było nam bardzo dobrze. Ojciec pracował w gminie w Bukowsku. W końcu wybuchła II Wojna Światowa i dobro się zakończyło.

W 1939 r. ukończyłam w czerwcu 7 klasę szkoły podstawowej. 1 września wybuchła II Wojna Światowa. Niemcy zajęli Polskę, gdy miałam 16 lat. Już wtedy rozdawali karty na przymusowe roboty do Niemiec. Mnie nie wzięli, bo byłam za młoda. W domu mieliśmy nieduże gospodarstwo 4,5 morga ziemi, 2 krowy, konia, świniaka i sprzęty rolnicze. Koń był wysoki gniady. Ja lubiłam jeździć na koniu na pastwisko, a siostra Władysława pasła krowy. Żeby wsiąść na konia musiałam prowadzić go do wąwozu i w ten sposób siadać. Konno jeździłam bardzo dobrze. Niemcy zaczęli zabierać konie do wojska pod siodło. Ja chciałam ocalić konia i jechać w las. Tato Michał Bednarz pozwolił mi zrobić strzemiona z powrozu, przerzucił przez konia i kazał włożyć nogi w uchwyty i jechać po łańsku. Tego właśnie nauczył mnie tata. Wsiadłam na konia i jechałam w pole, gdy zauważyłam dwóch Niemców na koniach jadących w moją stronę zaczęłam uciekać w stronę lasu. Jechałam 3 km w las przez

rowy, potoki szerokie na 2-3 m, głębokie wody. Mój koń umiał bardzo dobrze skakać przez rowy. Wjechałam w gęste zarośla i krzaki w lesie Parszysław, który bardzo dobrze znałam. Jechałam dołem, a Niemcy górą gdzie znajdował się żydowski cmentarz. Zatrzymałam się na dole w gęstwinie, mój koń zarżał i ten sposób Niemcy mnie znaleźli i przyprowadzili do domu. W domu pochwalili mnie przy ojcu, klepiąc po ramieniu powiedzieli „gute Polka”. Bardzo płakałam za koniem, więc mi powiedzieli, że dadzą mi innego, a tego muszą zabrać pod siodło. Poszłam z tatą do ich stadniny i tato wybrał młodego, ślicznego kasztana. Gdy Niemcy objęli całą Polskę polscy oficerowie zaczęli uciekać, ukrywać się gdzie, kto mógł, aby dostać się zagranicę. Mój ojciec miał polską krew i bronił polskich żołnierzy. Miał również dobre informacje od ludzi. Mama jeździła do Krakowa niby na handel i przekazywała polskim oficerom informacje przez zakon zamknięty i w ten sposób przewoziła 3-4 polskich oficerów do naszego domu. W jednym tygodniu jechała mama w drugim ojciec. Niektórzy byli z żonami. Przez nasz dom przeszło dużo oficerów polskich, a wśród nich generał Łańsk - ranny w głowę koło lewego ucha i nogę nad kolaniem. Ukrywał się w naszym domu przez 3 tygodnie, gdzie leczył nogę. Wszyscy chcieli dostać się przez Węgry do Francji lub do innego kraju. Mój ojciec znał przejście do granicy i kolega Cetla! Obaj przeprowadzali do granicy oficerów, niewielu było takich, co znali trasę do granicy. Ojca zaczęli prześladować Niemcy.

c.d.n

Śladami wielkiej wojny na terenie gminy Bukowsko i sąsiadujących miejscowości

W chwili wybuchu pierwszej wojny światowej żołnierze narodowości polskiej stanowili 8% całości armii austro-węgierskiej. W 1914 r. zmobilizowano 120 tys., a na przestrzeni 1914-18 r. – 700 tys. Przeważająca ilość Polaków walczyła na froncie wschodnim. Dopiero jesienią po Ofensywie Gorlickiej w 1915 r. i po obniżeniu wieku poborowego, przerzucono ich na front włoski. Wtedy też z naszych terenów pobrano do wojska wielu młodych chłopców zdolnych do walki, jak również starych rezerwistów. Żołnierze wcieleni do armii zaborców byli zmuszeni walczyć przeciwko sobie. Mieli jednak nadzieję, że klęska jednego z nich przyniesie upragnioną niepodległość Polsce.

W tekście poniżej zaprezentuję sylwetki kolejnych uczestników tamtych wydarzeń bazując na zebranych wspomnieniach i opisach.

Michał Bednarz urodzony 3.09.1897 r. w rodzinie Macieja i Wiktorii w Bukowsku. Spokojne dzieciństwo przerwał wybuch I Wojny Światowej. Wraz z zaprzęgiem konnym został zabrany na tzw. forszpan dla potrzeb wojskowych. W połowie sierpnia znalazł się w okolicy Kąt i zgłosił się na ochotnika do Legionów Polskich. W krótkim czasie znalazł się nad Nidą, gdzie brał udział w walkach pozycyjnych z Rosjanami. Później walczył w okolicy Przepiórowa i pod Klimontowem. Podczas tych walk został ranny. Po wyleczeniu ran w sierpniu 1916 r. po raz kolejny wyjechał na front. Tym razem znalazł się w Stochodzie na Wołyniu, jako żołnierz 1 kompanii 5 Pułku Piechoty. Tam zachorował i po raz drugi znalazł się w szpitalu. Po wyleczeniu został skierowany do 2 brygady Legionów Polskich.

Był wtedy początek 1918 r. i wojna zbliżała się ku końcowi. Następnie znalazł się w obozie Huszt. Po zwolnieniu z obozu został skierowany na front włoski do 57 pułku Piechoty. Po zakończeniu wojny powrócił w rodzinne strony.

Bogosławiony Anastazy Pankiewicz ur. 9.07.1882 r. w Nagórzanach. Po wybuchu I Wojny Światowej został kapelanem wojskowym i wraz z żołnierzami wyjechał na Węgry. Tam pełnił obowiązki duszpasterskie, będąc duchowym oparciem dla żołnierzy walczących o niepodległość Polski. W swoich kazaniach zagrzewał do walk, rozpalał miłość do ojczyzny i budził nadzieję na lepsze czasy dla Polski. Jako kapelan został podniesiony do rangi oficera, a po zakończeniu działań wojennych odznaczony krzyżem zasług dla duchownych wojskowych.

Wojciech Władysław Bursa ur. 23.04.1895 r. w Bukowsku. Po wybuchu I Wojny Światowej wstąpił do legionów 28 sierpnia 1914 r. w szeregach 3 PP. W składzie 2 Brygady w bitwie pod Rarańczą w połowie 1918 r. został wzięty do niewoli i był internowany w Szeklence, skąd został skierowany na front. W wojnie polsko-ukraińskiej pod Lwowem awansował do stopnia kapitana w 1919 r.

Roman Skoczyński urodzony 21.12. 1876 r. w Bukowsku, oficer armii austro-węgierskiej w stopniu podporucznika, zmarł 22.07.1932 r. Pochowany na cmentarzu w Sanoku. Inwalida wojenny. Odznaczony Medalem Niepodległości.

Kapitan Andrzej Drozd syn Józefa, ur. w Nadolnach w 1914 r. powołany do armii austro-węgierskiej.

Brał udział w tzw. Operacji Gorlickiej. W latach 1916-18 przebywał w niewoli rosyjskiej. Później uczestnik wojny polsko-bolszewickiej. Więcej informacji w Kwartalniku KW/4/52/2017

Stanisław Chorążek ur. w 1893 r. służył w legionach polskich w szeregach 5 kampanii 6 Pułku Piechoty, został ranny w 1915 r. Po zakończeniu wojny wstąpił do policji państwowej w Bukowsku. Więcej informacji KW/4/52/2017.

Stanisław Kowalik ur. w Bukowsku 1892 r. Brał udział w I Wojnie Światowej, zamordowany przez NKWD w Kalininie w 1940 r., pochowany na terenie polskiego cmentarza Miednoje odznaczony Medalem Niepodległości i pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej wrzesień 1939 r. Więcej informacji KW/4/52/2017.

c.d.n.

opr. Zdzisław Bednarczyk

W dzień świętej Tekli, będziemy ziemniaki piekli

Piotr Pacheccki – Kopanie ziemniaków (Internet)

Jesień – pora stopniowego zamierania przyrody, czas zbioru płodów rolnych (między innymi ziemniaków i kapusty), przygotowania zapasów na zimę.

Ojczyzną ziemniaka (kartofla, łac. *solanum tuberosum*) są tereny Ameryki Południowej, m.in. dzisiejszego Peru, Chile, Boliwii i Ekwadoru. Stąd gatunek ten rozprzestrzenił się na cały świat. Do Europy przywędrował w połowie XVI wieku – został przywieziony na jednym ze statków wiozących łupy wojenne hiszpańskich konkwistadorów. Za ich sprawą, ziemniaki na stałe zawitały do Włoch, Francji, Anglii, Irlandii oraz dalej – do Niemiec i Polski.

Według opisu Jędrzeja Kitowicza „Długo Polacy brzydzili się kartoflami, mieli je za szkodliwe zdrowiu”. Traktowano je raczej jak roślinę ozdobną. Dopiero w XIX wieku zaczęto ziemniaki powszechnie uprawiać i na różnorodne sposoby przyrządzać – nie potrzebowały szczególnie dobrej ziemi, były syjące. Nie wymagały też wielu zabiegów hodowlanych.

Najbardziejie czasochłonne były wykopki. Niektóre tradycje wiązały ich rozpoczęcie z dniem św. Tekli, przypadającym na 23 września. Istniało przekonanie, że w dniu jej imienin mieszkańcy wsi powinni obowiązkowo upiec pierwsze zebrane ziemniaki w ogniskach. Musiał ich skosztować każdy ze zbieraczy – były godnym, pożywnym posiłkiem po ciężkiej pracy.

W wykopki zaangażowane były całe rodziny (choć głównie kobiety). Często korzystano z pomocy sąsiedzkiej i wspólnie pracowano (od świtu do zmierzchu) na polu jednego gospodarza, a później w następnego. Nierzadko traktowano to jako tzw. odrobek, czyli pomoc w podziękowaniu za wcześniej otrzymaną przysługę.

Prace wykonywano ręcznie, przy użyciu motyka lub czterozębnych tzw. chaczek na krótkim kijku. Kopaczki konne pracowały tylko u bogatszych gospodarzy i w ziemskich majątkach. Wynagrodzeniem były niekiedy pieniądze, czasem ułgałki (gruszki), zboże, worek ziemniaków.

Wykopanie i zebranie wszystkich plonów z pól musiało zakończyć się przed dniem świętej Jadwigi, przypadającym 16 października.

Ziemniaki zbierano do wiklinowych koszy, następnie usypywano w pryzmy lub wysypywano wprost na wozy. Na placu przy gospodarstwie następował kolejny etap – przebieganie ziemniaków. Duże przeznaczone do jedzenia przechowywano w ziemnych piwnicach, najdrobniejsze były pożywieniem dla bydła, natomiast średnie służyły jako sadzonki na następny rok i przechowywane były w kopcach lub specjalnych dołach w ziemi. Zgromadzone tak bulwy układano na słomie, nią też je okrywano. Na koniec obsypywano całość warstwą ziemi.

Po każdym dniu ciężkiej pracy na polach, wieczorem rozpalano ogniska, pieczono ziemniaki. Szczególnie uroczysta biesiada przy akompaniamencie muzyki, z tańcami, następowała po zakończeniu wykopków. Na stołach pojawiały się m.in. placki ziemniaczane – pieczone na kuchennej płycie, bez tłuszczu.

Deptanie kapusty – Brygida Simka (Internet)

Dla ludności wiejskiej ważnym warzywem była kapusta. W październiku wycinano główki i zwożono z pól do stodoły. Tradycyjne kiszenie – metoda naturalnego konserwowania, zapewniająca zapas kapusty aż do wiosny – było wręcz rytualnym wydarzeniem. Kiszone zarówno kapustę poszatkowaną, jak i całe główki. Zaczynało się od znalezienia odpowiednich beczek. Zwykle wybierano taką z dębowych desek, ale zdarzały się też beczki z drewna innych drzew liściastych. Następnie upewniano się, czy beczka nie ma nieszczelności. W tym celu napelniano ją wodą. Kolejnym krokiem było dokładne mycie i odkażanie wnętrza beczki, by niepotrzebne bakterie nie zniszczyły efektu. Pominie tego kroku mogłoby skutkować zepsuciem się warzywa, zamiast jego ukiszeniem. Ten sam los spotykał balię i ubiak do kapusty.

Kolejnym krokiem było szatkowanie główek kapusty nożem lub na ręcznej szatkownicy do drewnianej balii. Potem następowało ubijanie warstwami w beczce. Wybierano rozmaite dodatki, według gustu i tradycji rodzinnej (obowiązkowo sól, ponadto czosnek, marchew, nasiona kopru, gałązki wiśni, liście chrzanu, a nawet jabłka) i przekładano nimi warstwy kapusty.

Każdy kolejny poziom musiał być dokładnie ubity, w tym celu często deptało się kapustę (lub ubijało ją drewnianym kijem) do chwili, aż pokażał się sok (wierzono, że dziewczyna, która została wybrana do deptania kapusty, prędko wyjdzie za mąż i będzie dobrą gospodynią). Przed wejściem do beczki musiano bardzo dokładnie umyć nogi. Następnie dokładano kolejną porcję, czynność ta powtarzała się aż do napelnienia beczki.

Po tym procesie beczka spędzała kilka dni w ciepłym pomieszczeniu. Codziennie trzeba było przebić w kapuście otwory kijem, aby wyszła z niej gorzycz. a później przenoszono ją w chłodne miejsce, gdzie przykryta ściereczką, drewnianą pokrywką i docięniętą kamieniem, tkwiła do wiosny, żywiąc rodzinę, wspomagając układ trawienny i dostarczając witamin przez zimę i przedwiośnie. Kwas kapuściany był używany do zakwaszania barszczów i innych zup.

Kiszenie rozpoczynało się wczesnym rankiem, a kończyło późnym wieczorem. Czas pracy przy kiszeniu kapusty umilano sobie opowieściami oraz śpiewem. Powszechne było przekonanie, że kiszenie kapusty powinno zakończyć się przed dniem Wszystkich Świętych.

Kiszenie kapusty było ważnym wydarzeniem, które integrowało społeczność i zapewniało przetrwanie przez zimę. Było okazją do spotkań; chętnie wykorzystywaną szczególnie przez panny i kawalerów. Uczestniczyła w tym cała rodzina i sąsiedzi, a każdy miał swoje zadanie.

Po zakończonej pracy gospodyni przygotowywała poczęstunek (smakołyki i wódkę) dla osób, które pomagały w kiszeniu. Często towarzyszyła temu muzyka i śpiewy, niekiedy urządzano nawet potańcówkę.

opr. Marta Terrier

Wieści z regionu – wrzesień 2025

„Kamienie Pamięci” na Podkarpaciu.

W Sanoku i Bykowcach po raz pierwszy na Podkarpaciu wmurowano „Kamienie Pamięci” (Stolpersteine), upamiętniające ofiary niemieckiego nazizmu z II wojny światowej. Symboliczne tablice, wmurowywane zazwyczaj przed domami ofiar, zawierają nazwiska, daty urodzenia oraz szczegóły dotyczące ich losu.

Niezwykłe odkrycia w ruinach zamku Sobień.

Po 50 latach archeolodzy powrócili do ruin zamku Sobień, gdzie dokonali odkryć fragmentów średniowiecznej broni palnej, kamiennej kuli armatniej, grota bełtu i monet, odsłaniając także pierwotne mury obronne i dom zamkowy.

Wieża widokowa na Korbani.

To obowiązkowy punkt dla każdego, kto chce podziwiać malownicze krajobrazy tego regionu. Znajduje się na wysokości 894 m n.p.m., a z jej szczytu można zobaczyć m.in. Jezioro Solińskie, pasmo Polonin oraz pasmo Żukowa. Na wędrowkę bez problemu można wybrać się z psem!

Pierwszy w Polsce zabieg w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim w Rzeszowie.

W KSW nr 2 w Rzeszowie przeprowadzono pierwszy w Polsce zabieg jednoetapowej implantacji bezelektrodowego, dwujamowego stymulatora serca. To szansa na szybki powrót do zdrowia.

178 rocznica szpitala w Sanoku.

Dokładnie 1 sierpnia 1857 roku otwarto szpital sanocki z prawdziwego zdarzenia. Szpital powszechny powstał wspólnym wysiłkiem lokalnej społeczności i władz. Był to wyraz niezwyklej solidarności i troski o najsłabszych – biednych i chorych, pozbawionych dostępu do opieki medycznej.

57 lat temu uruchomiono zaporę w Solinie.

Zapora w Solinie została oficjalnie uruchomiona 20 lipca 1968 roku. Była to monumentalna inwestycja, której budowa trwała osiem lat, od 1960 do 1968 roku. Powstało wtedy największe sztuczne jezioro w Polsce, znane dziś jako Jezioro Solińskie.

Serce na zboczu góry symbolem prawdziwej miłości i pamięci!

Na zboczu Suchego Berda, znajduje się ogromne serce z czerwoną krzewów, które powstało z miłości. Historia tego miejsca zaczyna się od Marii i jej męża, pochodzącego z Indii. To jedno z najbardziej rozpoznawalnych symboli w Bieszczadach, które można podziwiać nad Zalewem Myczkowieckim.

Sanok Bike Park „Prochownia” otwarty!

W lipcu br. w Sanoku oficjalnie otwarto nową przestrzeń dla miłośników rowerów górskich – Sanok Bike Park „Prochownia”. To obiekt dla wszystkich – zarówno dla doświadczonych rowerzystów, jak i osób dopiero zaczynających przygodę z jazdą terenową. Godziny otwarcia sprawdzać na stronie bikepark.prochownia.pl na Facebooku.

Mrzygłód świętował 600-lecie lokacji.

Jubileusz nawiązywał do faktu, że 12 września 1425 roku król Władysław Jagiełło nadał Mrzygłowi prawa miejskie.

8 milionów złotych w Eurojackpot.

26 sierpnia 2025 roku, w losowaniu Eurojackpot, wyjątkowe szczęście uśmiechnęło się do mieszkańca Leska. Szczęśliwy gracz zgarnął aż 8 109 746,50 zł. To jedna z najwyższych wygranych w historii tego regionu.

opracowała: M. Ambicka

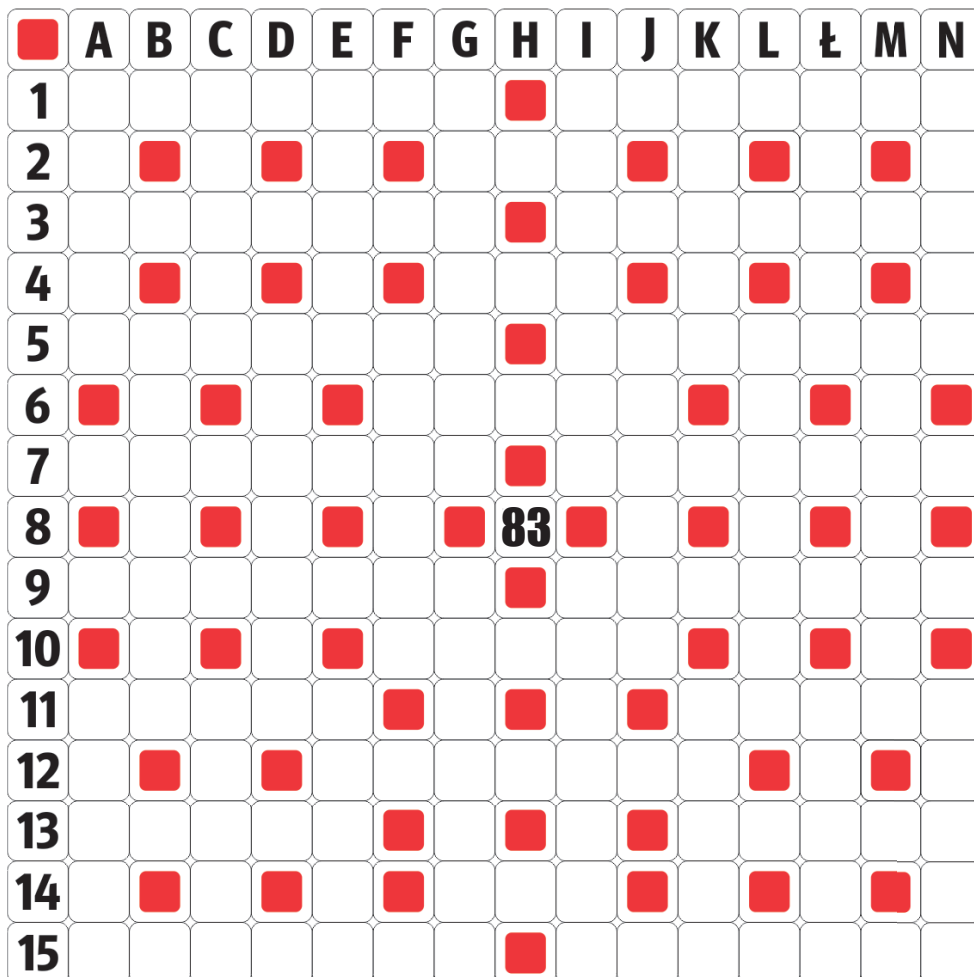
Krzyżówka nr 83

POZIOMO:

- 1A osoba chciwa, zachłanna
 1I ogrzewacz w salonie
 2G rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy
 3A duży ekran wizyjny
 3I maszyna budowlana będąca rodzajem wywrotki
 4G część osobowości, która decyduje o naszym realnym działaniu
 5A budowla architektoniczna lub namiot ogrodowy
 5I workowiec, lądowy ssak niższy np. kangur
 6F trzykrotny premier Rzeczypospolitej Polskiej, działacz ludowy
 7A forma literacka lub artystyczna z efektem komicznym
 7I miasto w województwie dolnośląskim
 9A drzewo lub krzew o jadalnych owocach
 9I jeden z wielu na rabatce
 10F jedna z najbardziej ozdobnych form biżuterii
 11A ssak z rodziny jeleniowatych
 11K główny organ dowodzenia
 12G miasto w województwie śląskim
 13A długotrwały okres bez opadów atmosferycznych
 13K ... błyskawiczny lub siedziba możnowładcy
 14G łyknięcie pewnej ilości płynu
 15A niewielki owoc egzotyczny o wielu właściwościach odżywczych i leczniczych
 15I wojskowy stopień oficerski w polskiej marynarce wojennej

PIONOWO:

- A1 druga część trylogii Henryka Sienkiewicza
 A11 gatunek drzewa iglastego
 B5 pustynia mglista w Ameryce Południowej
 C1 płytki akwen, który oddziela mierzę lub wyspę od morza
 C11 potocznie palnik kuchenki
 D5 wynik mnożenia
 E1 nazwa waluty używanej obecnie w Federacji Rosyjskiej, Białorusi
 E11 egzotyczna roślina z rodziny szparagowatych
 F5 zawiązać, oberek, wykrętacz (taniec)
 G1 państwo śródlądowe na pograniczu Europy i Azji
 G9 dawniej drewniany przyrząd do przenoszenia wody
 I1 silne krwawienie
 I9 kryty wóz gospodarski używany w carskiej Rosji

- J5 lewy dopływ Sanu
 K1 polski taniec narodowy wykonywany w żywym tempie
 K11 dodatek na skórce chleba, do ciast i deserów
 L5 wytwarza naczynia drewniane techniką klepkową
 Ł1 brak środków, wielkie ubóstwo

- Ł11 ... i jego drużyna, powieść Arkadija Gajdara
 M5 Stanisław - działacz polityczny, Rafał dr nauk społecznych
 N1 element oprawy oświetleniowej
 N11 miasto w Rosji, w obwodzie czelabińskim
 Henryk Pałuk

KĄCIK CZYTELNIKA *polecane przez Gminną Bibliotekę Publiczną*

„Repatrland, 45” - to opowieść o naszych przodkach przybywających od 1945 roku na nową „ziemię obiecaną”, nie do szklanych, lecz ceglanych, poniemieckich domów i kamienic. Do kosmopolitycznego Repatrlandu, w którym mieli zatrzymać się tylko na chwilę, a zostali na pokolenia. Jedni jechali tam z niemieckich obozów koncentracyjnych, bo nie mieli dokąd wracać - ich domy po wojnie nie stały już w Polsce. Innych przez Syberię wygnano z Kresów Rzeczypospolitej. Byli też i tacy, którzy sami wyruszyli w podróż w nieznaną z centralnej Polski, Podhala i Wielkopolski. Łączyło ich tylko jedno - wszystkich propagandziści przekonywali, że przybywają na bogate Ziemię Odzyskaną. Ale one okazały się „dzikim zachodem”, obcą planetą. Ich trudnych przeżyć nie dało się opisać wykwintnym językiem poematów. Odtwarzali więc swoje

doświadczenia, jak tylko potrafili i czuli - każdy inaczej, ale zawsze całym sobą.

„Pastuszkowie, gazeciarze, tkacze” - to opowieść o utraconym dzieciństwie. Bo choć trudno w to uwierzyć, ale jeszcze kilkadziesiąt lat temu w Polsce praca dzieci - w tym zaledwie paroletnich - była na porządku dziennym. Mali robotnicy fabryk, pastuszkowie, uliczni sprzedawcy, pracownicy tkalni, hut, tartaków, opiekunki, służące. Chłopcy i dziewczynki, którzy spędzają większą część doby w dusznych zakładach, na kolanach, w polnym skwarze, często w warunkach zagrażających zdrowiu i życiu. Autorka podąża śladem naszych prabab i babć, pradiadków i dziadków. Kreśli obraz życia tych, których głos bywa ledwo słyszalny w źródłach i opracowaniach historycznych - dzieci od kołyski przyuczanych do pracy, wyzyskiwanych

za społecznym przyzwoleniem, pozbawionych należytej troski i opieki.

„Ciemna woda” - Burzliwa noc na wybrzeżu Szkocji zmienia się w koszmar. Zamaskowani napastnicy brutalnie atakują dwie biwakujące rodziny. Przeżywa tylko jedna osoba - nastoletnia Iris. Morderstwa z Kilbride na zawsze pozostają nierozwiązaną zagadką. Wiele lat później Iris znów czuje strach. Ktoś ją obserwuje i nęka. Gdy podczas wspólnych wakacji jej przyjaciółka znika bez śladu, staje się jasne, że koszmar z przeszłości powrócił. Czy to przypadek, czy misternie zaplanowana zemsta? Śledcza Kate Linville i były inspektor Caleb Hale rozpoczynają dochodzenie. Szybko odkrywają, że sprawa jest mroczniejsza i bardziej przerażająca, niż mogli przypuszczać.

opr. Zenon Rakoczy

Pocztówka z historii

ADELA PAWIŃSKA (Z D. SILARSKA) I KAZIMIERA (MARIA) KRZYSIK

zdjęcie ze zbiorów Mieczysława Czytajło